

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ
Права дитини в Україні: забезпечення, дотримання, захист
Сесійний зал Верховної Ради України
12 жовтня 2016 року, 15 година
Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

15:05:14

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні учасники парламентських слухань! Я рада вітати вас у цьому залі. Сьогодні ми зібралися для того, щоб обговорити проблеми прав дитини в Україні: забезпечення, дотримання і захист. Рішення про проведення парламентських слухань сьогодні було прийняте Верховною Радою у вересні цього року. І ми маємо нагоду тут зараз поспілкуватися.

Я не буду забирати довго ваш дорогоцінний час, я можу тільки сказати, що те, як держава, як суспільство ставиться до дітей, це означає те, як вона ставиться до свого майбутнього. Це є найкращий вираз. І те, як вона ставиться до освіти дітей, і те, як вона ставиться до охорони здоров'я дітей, до виховання дітей. Тобто все, що ми сьогодні даємо дітям, це означає стільки, скільки ми інвестуємо в наше майбутнє.

Ми мали довгу дискусію отам от, в ложі уряду, для того, щоб трошечки удосконалити наш регламент і дати можливість більшій кількості учасників парламентських слухань виступити. Бо ми маємо таку трошки ваду в цьому залі під час парламентських слухань, що встигають виступити майже всі представники органів державної влади, і, на жаль, не встигають виступити всі ті, для кого участь в цих парламентських слуханнях і можливість виступити є надзвичайно важливою.

І я дякую представникам і профільного комітету, і народним депутатам з інших комітетів, і представникам уряду, і Президента за те, що вони погодилися і пішли назустріч, щоб ми мали трошки кращий регламент.

Тому я пропоную нашу роботу організувати таким чином. Ми будемо мати все-таки кілька доповідей. І доповідь буде першою заступника міністра соціальної політики України Устименка Сергія Олександровича – до 15 хвилин, співдоповідь голови комітету – до 10 хвилин, виступ двох ініціаторів парламентських слухань (це народних депутатів Ірини Сисоєнко та Юрія Павленка) – до 7 хвилин. І далі ми працюватимемо з вами до шостої години, і кожен учасник буде мати до 4 хвилин на виступ. Ті, хто готувалися виступати 5 хвилин, я прошу все-таки також, щоб ви могли зорганізуватися і трішки скоротити свій виступ, щоб більша кількість учасників могли виступити.

Ті, хто будуть виступати вперше з цієї трибуни, я вас просто інформую, що мікрофон буде включатися автоматично. За 30 секунд до завершення вашого виступу ви почуєте сигнал, це означає, що ви маєте 30 секунд, щоб завершити свою думку. Не означає, що треба зразу завершувати і втікати, але треба розуміти, що ви маєте можливість сконцентруватися і завершити виступ.

Якщо немає заперечень, то я запрошую тоді до слова заступника міністра соціальної політики України Устименка Сергія Олександровича. Підготуватися

голови Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики і спорту, і туризму Артуру Палатному.

15:08:35

УСТИМЕНКО С.О.

Доброго дня, шановні учасники Парламентських слухань! Передусім, я хочу подякувати організаторам цього заходу. Дякую всім, хто не байдужий до долі дітей і прийшов сьогодні сюди, щоб додати своїх зусиль до захисту їхніх прав та інтересів. У зв'язку з анексією Росією Криму та проведення в окремих районах Донецької та Луганської областей антитерористичної операції, питання соціального захисту дітей в умовах збройного конфлікту, особливо тих, які від нього постраждали, є одним з ключових в роботі міністерства.

За оперативною інформацією, станом на жовтень 2016 року обліковано, як ви знаєте, майже 1,7 мільйонів внутрішньо переміщених осіб, з них 236 тисяч дітей. Станом на липень загальна чисельність дитячого населення на території, яка підконтрольна українській владі, становить 421,5 тисяч осіб, що складає 42 відсотки від довоєнного показника. З них на обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, перебуває більше 6 тисяч осіб.

Відповідно до інформації Служби у справах дітей, Мінсоцполітики також обліковує дітей, які перемістилися із зони АТО та тимчасово окупованого Криму до інших адміністративно-територіальних одиниць України, на сьогодні це 1 тисяча 702 дитини. Це є неофіційна інформація. І ми хочемо, щоб вона... ми працюємо над тим, щоб вона була включена до держстатівських даних.

Крім того, різке падіння кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, по статистиці зумовлена тим, що майже 12 тисяч дітей продовжують проживати на непідконтрольній Україні території, на території окупованого Криму або виїхали до Росії і їхня доля невідома.

На зменшення загальної кількості дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, також впливає загрозлива тенденція з боку судів першої інстанції щодо зволікання з розглядом справ з позбавлення батьківських прав. При цьому протягом року, я доповім, що деякі суди взагалі не здійснювали свою діяльність.

Разом з тим наголошую на непідконтрольній території залишаються 227 прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, в яких виховується 471 дитина та близько 5 тисяч дітей, які перебувають під опікою, піклуванням. Тому ми звернулися до представників України в гуманітарній підгрупі тристоронньої контактної групи із запитом щодо місця проживання цих сімей та дітей, а також тих сімей, які виїхали до Росії разом з батьками-вихователями та прийомними батьками. Крім того, на Мінських переговорах за ініціативи Мінсоцполітики було піднято проблему з повернення оригіналів документів внутрішньо переміщених дітей-сиріт, це 55 дітей, і вони мають отримати документи, які підтверджують їх статус.

Є безпосередньо загроза безпеці дітей, які мешкають у населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, таких дітей 25 тисяч. І Мінсоцполітики запровадило моніторинг ситуації в населених пунктах на лінії зіткнення, на випадок загострення збройного конфлікту розроблені плани заходів щодо

оперативного вивезення дітей та підготовлені резервні місця в закладах інших областей.

Тепер щодо дітей військовослужбовців. За підсумками першого півріччя 2016 року службами у справах дітей обліковано 1 тисяча 798 дітей військовослужбовців, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, отриманих в районах проведення АТО. І за даними, які ми маємо у ході збройного конфлікту, в областях загинуло 68 дітей, 152 дитини отримали поранення. Це жахливі цифри, і я усвідомлюю, що вони навіть, це ми маємо неповні дані.

За оперативною інформацією служби у справах дітей Донецької, Луганської обласних адміністрацій продовжуються випадки порушень житлових і майнових прав дітей сиріт в цих районах, з метою відновлення законних прав та інтересів зазначених категорій дітей до органів прокуратури направлені відповідні матеріали. Також скеровано 82 позови до суду про стягнення аліментів, з них 56 задоволені.

Водночас не менше гострою проблемою є забезпечення законного права внутрішньо переміщених дітей на житло. На сьогодні у Верховній Раді зареєстровано урядовий законопроект щодо реалізації права внутрішньо переміщених дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли 16-річного віку, а також осіб із числа на зарахування на соціальний квартирний облік за місцем взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб.

Хотів би сказати, що в цьому контексті ухвалено сім постанов Кабінету Міністрів України та внесено зміни до Закону про охорону дитинства. Наразі міністерством на виконання Закону про охорону дитинства розроблено ще й проект Постанови про затвердження і порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Хочу зазначити, що Україна підписавши Конвенцію ООН про права дитини, взяла на себе ряд зобов'язань з покращенням добробуту дітей. Не буду вдаватися для економії часу у статистику, але просто скажу, що в Україні проживає понад 7 мільйонів дітей, і це 18 відсотків від усього населення. 151 тисяча дітей – з інвалідністю, близько 72 тисяч – дітей-сиріт, майже 2,5 мільйони дітей... сімей з дітьми – які отримують різні види державної допомоги. Тому просто підкреслюю, що завдання і фронт робіт дуже масштабний, і це потребує максимально ефективних дій. Усі ці уточнені дані є в інформаційно-аналітичних матеріалах, підготовлених до слухань.

Хотів би зупинитися точково на запобіганні та протидії домашньому насильству і жорсткому поводженню з дітьми. У нас 65 відсотків дітей, які хоча б одного разу в житті зазнали випадки насильства щодо себе. Тому очікуємо, що дотримання Україною принципів Стамбульської і Лансаротської конвенцій сприятиме створенню інтегрованого підходу до ліквідації домашнього та сексуального насильства на національному рівні.

Щодо прав дітей на забезпечення і виховання в сім'ї. Конвенція ООН про права дитини наголошує саме на тому, що діти мають зростати в сімейному середовищі, а сім'я повинна бути підтримана державою.

Профілактика соціального сирітства має залишатися тому пріоритетним напрямком захисту прав дітей. І, на жаль, складна ситуація в країні може призвести ще й до збільшення кількості дітей, які потребуватимуть соціально-

психологічної реабілітації та притулку. Далеко не треба ходити, ми зараз бачимо під час рейдів збільшення кількості дітей, яких використовують у жебрацтві, вік цих дітей молодше і молодше. Тому тут і слід сказати, що... відверто, що в нас недостатня кількість фахівців соціальних служб на місцевому рівні, яка призводить і до погіршення ситуації, і до зниження в 3 рази показника охоплення соціальними послугами сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Я скажу, що у 2013 році таких сімей було 450 тисяч, яким ми, фахівці соціальних служб, допомагали на місцевому рівні, а от у 2015-му це всього 150 тисяч.

Не зважаючи на поступове зниження кількості відмов матерів від новонароджених дітей, проблема раннього соціального сирітства теж залишається для нас, на жаль, актуальною. У цьому контексті міністерство покладає надії на впровадження послуги тимчасового догляду за дітьми – це патронат над дитиною, і цей патронат є альтернативою її влаштування до інтернату. Мінсоцполітики розробляються наразі нормативні акти щодо створення передумов для запровадження патронату в регіонах.

Хотів би ще сказати, що ще одним пріоритетом є забезпечення прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на зростання у сім'ї. Станом на липень вже 90, більш, ніж 90 відсотків дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування виховуються в сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, і ще 65... і це десь більше, ніж 65 тисяч дітей. І щороку в середньому створюються в нашій державі близько ста дитячих будинків сімейного типу та близько 300 прийомних сімей.

Оперативно реагуючи на виклики часу та критичні зауваження прийомних батьків, Мінсоцполітики протягом останніх двох років оновлено нормативно-правову базу діяльності сімейних форм виховання, що дозволило вдосконалити їх роботу.

На жаль, не всі зміни сприймаються однозначно прийомними батьками та батьками-вихователями. Було негативне сприйняття останніх змін законодавства, які не дозволяють різні форми влаштування в таких сім'ях і обмежують влаштування чи довлаштування дітей. Але хочу наголосити, що зазначені зміни внесені з метою уникнення створення так званих міні-інтернатів на базі дитячих будинків сімейного типу та для унеможливлення утримання власної родини за рахунок державної допомоги на дітей-сиріт.

Що ще хотів сказати? Продовжуючи тему сімейного виховання, зазначу, що на обліку дітей, які можуть бути усиновлені, перебувають майже 18 тисяч дітей. Це на 8 тисяч менше у порівнянні з 2012 роком, але така ситуація пояснюється також і зменшенням загальної кількості дитячого населення, кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в тому числі через анексію Криму та проведення антитерористичної операції.

Протягом першого півріччя усиновлено 919 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Громадянами України – 731 дитина, іноземцями – 188 дітей. І суттєвим кроком в удосконаленні роботи із забезпечення найкращих інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є створення електронного національного банку даних. Над розробкою відповідного законопроекту зараз міністерство і працює.

Пару слів щодо захисту житлових прав дітей та дітей, позбавлених батьківського піклування. Ну, невтішна статистика. Станом на липень на квартобліку перебувають 25 тисяч 539 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують поліпшення житлових умов. Місцеві органи виконавчої влади ретельно щороку публікують такі категорії громадян, але при цьому темпи забезпечення їх житлом залишаються критично низькими.

Протягом 2015 року житло отримала лише 441 дитина, а це трішки більше ніж півтора відсотка, 1,7. І це тенденція вже декількох останніх років. Тож реальні надії у вирішенні цього питання ми покладаємо на розвиток спроможних територіальних громад, які зможуть забезпечити законне право своїх громадян з числа дітей-сиріт на житло. Крім того, у Верховній Раді зареєстровано урядовий законопроект щодо реалізації права внутрішньо переміщених дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли 16 років. І це йдеться про те, що вони можуть бути зарахованими на соціальний квартирний облік, я вже казав, за місцем їх взяття на облік як внутрішньо переміщених осіб.

Що один пріоритет – забезпечення прав дітей з інвалідністю. Просто скажу, що зберігається позитивна тенденція щодо зменшення чисельності дітей, які проживають у будинках-інтернатах. Ми плануємо реформування інтернатних установ, запровадження інноваційних послуг, і міністерством проводиться робота з вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює діяльність інтернатних установ. Нами затверджено 17 державних стандартів соціальних послуг, у тому числі послуг денного, паліативного, стаціонарного догляду, представництві інтересів.

Також розроблено нову редакцію Типового положення про дитячий будинок-інтернат.

Про оздоровлення. У зв'язку з тимчасовою окупацією Криму та проведенням АТО держава втратила 200 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку: 122 заклади в Криму і 78 закладів в Донецькій та Луганській областях.

Кількість дитячих оздоровчих закладів, які залишились в Україні, також зменшується. Більше того, їх майно часто використовується не за призначенням. Зокрема, за даними місцевих органів виконавчої влади, за два роки закрито 36 закладів. Потужність діючої мережі позаміських закладів дає можливість оздоровити лише трошки більше, ніж 12 відсотків дітей шкільного віку. У поточному році охоплено оздоровленням та відпочинком 1,9 мільйонів дітей, і знову ж таки це лише 48 відсотків від загальної чисельності дітей шкільного віку.

З метою термінового вирішення проблемних питань щодо організації оздоровлення та відпочинку дітей Донецької, Луганської областей, особливо тих, які проживають на лінії зіткнення, Мінсоцполітики розроблено та прийнято урядом розпорядження, завдяки якому ще до кінця цього року можна буде оздоровити півтори тисячі дітей з території на лінії зіткнення.

Про забезпечення права дітей на державну соціальну допомогу буду... зупинюсь стисло. Ви знаєте, що на сьогодні вже виплачено адресних соціальних допомог на суму майже 35 мільярдів гривень. Всі види і розміри допомог є в

довідці Мінсоцполітики. Зазначу лише, що вони постійно змінюються та вдосконалюються з урахуванням нових викликів.

І на чому ще я хотів зупинитися і це, на мій погляд, дуже важливо, це забезпечення прав дітей в умовах децентралізації влади. Тут головне, на чому хотілося б зосередити увагу, це питання, що ми всі маємо зараз зберегти систему захисту прав дітей в умовах децентралізації влади.

Я все прекрасно розумію, що зараз місцеве самоврядування буде зайняте пріоритетами інфраструктурними: дорогами, лікарнями, дитячими садками – але не хотілося б, щоб з цієї топ-п'ятірки пріоритетів зникли соціальні послуги, зник соціальний захист дітей як такий.

У зв'язку із значним укрупненням територіальних громад, змінити механізму їх фінансування виникає гостра необхідність у наділені об'єднаних територіальних громад сільських, селищних рад усіма повноваженнями щодо захисту прав дітей.

З огляду на зазначене Мінсоцполітики розроблено законопроект, яким передбачено внесення змін до законів України про охорону дитинства, про органи і служби у справах дітей та спеціальних установ для дітей, та Кодексу України про адміністративні правопорушення, і ці зміни спрямовані на саме корегування підходу до охорони дитинства.

Поряд з боротьбою з наслідками порушень прав дітей слід приділити більше уваги створенню середовища сприятливе для виховання та розвитку. Підґрунтям для цього, на переконання міністерства, є розмежування повноважень щодо соціального захисту дітей у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою. По-друге, забезпечення гарантій щодо наявності у структурах виконавчих органів об'єднаних територіальних громад посадових осіб відповідальних за захист прав дітей. І по-третє, запровадження механізму державного контролю за дотриманням законодавства України та якістю надання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу 30 секунд завершити, будь ласка.

УСТИМЕНКО С.О. Послуг дітям.

Підсумовуючи, хочу зауважити, що практично щодня ми отримуємо нові виклики і дуже багато залежить від конкретних людей, і в нашій системі працюють саме віддані, не байдужі до дитячих проблем люди. І хочу наголосити, що при формуванні якісно нової системи забезпечення прав дітей, у першу чергу на рівні територіальної громади, принципово важливою є позиція посилення кадрового потенціалу спеціалістів, які працюють у цій сфері.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

І запрошую до співдоповіді голову Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму народного депутата Артура Палатного. Підготуватися Ірині Сисоєнко.

ПАЛАТНИЙ А.Л.

Дякую, Оксана Іванівна. Шановні колеги, 6 років тому в грудні 2010 року Верховна Рада України вже розглянула питання забезпечення дотримання прав дитини в Україні. Були обговорені різні аспекти проблем дитини, лунали цікаві ініціативні пропозиції. Постановою Верховної Ради України було затверджено рекомендації парламентських слухань. Водночас слід зауважити, що проблеми, які шість років тому здавались дуже нам серйозними, сьогодні відійшли на другий план.

Безумовно, значна частина нових викликів у забезпеченні прав дітей, породжена глибокою соціально-економічною кризою та російською військовою агресією. Водночас ні стратегія стала у розвитку України-2020, ні програма діяльності Кабінету Міністрів України не містять завдань з питань дотримання та захисту прав дитини в Україні. Ми вимушені констатувати, що в нашій країні посилюється негативні тенденції в сфері забезпечення та захисту прав дітей, оскільки питання захисту прав дітей виходять на другий план у діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

У зв'язку з цим органи державної влади вживають певних заходів щодо захисту прав дітей, насамперед на законодавчому рівні. У 2009 році було прийнято Закон України "Про Загальнодержавну програму "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини" на період до 2016 року", дія якого закінчується в цьому році. Водночас реалізація програми останніми роками була ускладнена через постійні запізнення із затвердженням щорічних планів заходів щодо виконання цієї програми. Невідомо, коли буде затверджена відповідна програма на наступні роки.

Хочу також зазначити, що завдяки ініціативі народних депутатів України та напруженій роботі комітету ухвалено низку законопроектів України щодо захисту прав дітей, що, зокрема спрощують реєстрацію дітей як внутрішньо переміщених осіб, забезпечують оздоровлення та відпочинок дітей учасників АТО та дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, за рахунок бюджетних коштів. Передбачають надання таким дітям державної цільової підтримки для здобуття професійно-технічної та вищої освіти.

Звільняє дітей від плати за навчання у дитячо-юнацьких спортивних школах. Водночас реалізація деяких цих норм гальмується через затримку з ухваленням відповідних підзаконних актів.

У 2015-2016 роках у межах програми реформування соціальної сфери України відбулося скорочення соціальних програм щодо підтримки дітей, зокрема припинено фінансування санаторно-курортного лікування, оздоровлення та відпочинку дітей, дитячо-юнацьких спортивних шкіл за рахунок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Багатодітні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу позбавлені пільг на оплату житлово-комунальних послуг. Діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, втратили право на вступ поза конкурсом до вищих навчальних закладів. Скасовано безкоштовне харчування учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Водночас при розробці цих "реформаторських" (в лапках) законопроектів ні Міністерство фінансів, ні Міністерство соціальної політики не аналізує негативні наслідки їх реалізації. Безумовно, певні кошти будуть зекономлені. Проте, скільки втратить держава,

погіршення здоров'я дітей, зростання підліткової злочинності, руйнування сімей, нікого, на жаль, не цікавить. А збитки є, і вони вимірюються не лише соціальними, але і фінансовими витратами.

Є також і економія бюджетних коштів. Внаслідок руйнування дитячо-юнацького спорту і непродуманої державної політики щодо спорту маємо провальний виступ на Олімпіаді в Ріо-де-Жанейро, відповідно "економію" (в лапках) на виплаті преміальних нашим олімпійцям. Було б смішно, як не було б так горісно.

Хочу навести ще один приклад. З початку цього року скасований мінімальний розмір допомоги на дітей одиноким матерям та вдовам. Маємо парадоксальну ситуацію. Якщо жінка влаштувалася на декілька робіт, щоб прогодувати дитину, вона взагалі не отримує будь-яких коштів. Проте, жінки, які взагалі не працюють, не рідко вживаючи при цьому алкогольні напої, отримують максимальні виплати. Виникає питання: кого підтримує держава? Безумовно, деякі жінки, які мають статус одиноких матерів, але фактично проживають разом з батьками своїх дітей. Тому урядовці виправдовують свої дії небажанням підтримати таких жінок.

Але, по-перше, разом з одинокими матерями постраждали і вдови, кількість яких через російську агресію суттєво збільшилась.

По-друге, саме держава має наводити лад у цій сфері, відділяти справжніх одиноких матерів від осіб, які зловживають цим статусом. Ще одне питання. Коли держава скорочує підтримку малозабезпечених сімей, вона стимулює батьків віддавати дітей до інтернатних закладів, які повністю утримуються за рахунок бюджетних коштів.

За даними Рахункової палати, видатки у 2014 році на одного вихованця школи-інтернату для дітей-сиріт коливалися від 60 тисяч до 378 тисяч гривень. Зверніть увагу, це дані 2014 року. Впевнений, що за ці два роки видатки лише зросли. Тому, якщо навіть частка дітей, на підтримці яких сьогодні економить держава, опиниться в інтернатах, вся економія зведеться нанівець.

Проте, на жаль, ні Міністерство соціальної політики, ні Міністерство фінансів не звертає на це увагу. І в урядових матеріалах цій проблемі не приділено жодної уваги.

Критична ситуація складається і з забезпеченням права дітей на охорону здоров'я. Фактично зірвана вакцинація дітей. За даними минулого року, лише чверть дітей віком до 1 року охоплена щепленням від кашлюку, дифтерії та правцю. Водночас у медичних закладах відсутні вакцинації від сказу та правцю. Нещодавно заради порятунку дитини благодійники були вимушені контрабандою доставляти з Мінська вакцину від правцю! Така ситуація продовжується вже два роки.

Що можна казати, якщо 3 місяці на митних складах перебували ліки для дітей, що страждають від онкологічних захворювань! І тільки завдяки наполегливості наших колег з Комітету з питань охорони здоров'я це питання було вирішено. І взагалі лише з приходом нового керівника Міністерства охорони здоров'я України Уляни Супрун проблема придбання ліків починає потрошку вирішуватись. Проте я впевнений, що посадовці, які безвідповідально відносяться до своїх обов'язків, мають бути не лише звільнені, но і притягнуті до кримінальної відповідальності.

У той же час маємо стійку тенденцію погіршення здоров'я дітей. За останні 5 років відбулося значне зростання поширюваності захворювань, які призводять до формування інвалідності. І в цих складних умовах маємо руйнувати систему надання медичної допомоги дітям під псевдореформаторськими гаслами. Комітет також вважає, що сьогодні під гаслами децентралізації держава намагається перекласти на органи місцевого самоврядування відповідальність за дотримання прав дитини. Відтепер саме за рахунок коштів з місцевих бюджетів має фінансуватися санаторно-курортне лікування та оздоровлення дітей, професійно-технічна освіта, дитячо-юнацький спорт. Більше того, проектом Закону про Державний бюджет на 2017 рік та пов'язаними з ним законопроектами пропонується передати на фінансування з місцевих бюджетів протитуберкульозні та дитячі санаторії. Також само за рахунок коштів місцевих бюджетів пропонується забезпечити фінансування пільг дітям-інвалідам, багатодітним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу. Проте, по-перше, далеко не всі місцеві бюджети мають відповідний фінансовий ресурс. По-друге, жодним нормативно-правовим документом не визначено обов'язок місцевих рад фінансувати дитячі програми у необхідному обсязі. Все залежить від доброї волі та порядності місцевого керівника.

Шановні колеги, я думаю, що багато можна було розказати з цього приводу, але ж саме з головуючим ми вирішили, що ми б хотіли почути думки присутніх тут громадських діячів, працівників місцевого самоврядування, фахівців з цього приводу. Тому, я думаю, що всі ваші доповіді вони будуть змістовні, ми всі їх застенографуємо, зараз ведеться стенограма. І дуже вам будемо вдячні за ваші пропозиції, за ваші змістовні доповіді. Дякую вам за увагу, і гарячих виступів вам. Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пане голово.

Запрошую до слова ініціатора парламентських слухань, заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, народного депутата Ірину Сисоєнко. Підготуватися Юрію Павленку.

15:34:55

СИСОЄНКО І.В.

Добрий день, шановні колеги! За останні роки ситуація зі здоров'ям дітей наблизилась в нашій державі до критичної. За період з 1990 року по 2015 рік кількість дитячого населення України скоротилась на 43 відсотки. Кожного року кількість повністю здорових дітей зменшується. І тому саме це стало особисто для мене підставою ініціювати сьогоднішні парламентські слухання.

Саме зараз йде формування державного бюджету на наступний рік і вислів, що діти – наше майбутнє має бути не просто в словах чиновників та політиків, а саме гарантованим фінансуванням видатків в державних та місцевих програмах Державного бюджету України на 2017 рік.

Говорячи про здоров'я дітей, ми маємо розуміти, що, в першу чергу, необхідно зберегти і розвивати педіатричну службу. Саме педіатрична служба має забезпечити гарантований державою доступ до якісної медичної допомоги дітям адже 60 відсотків звернення населення нашої держави за медичною допомогою стосується саме звернення по дітям.

Сьогоднішній курс на сімейного лікаря обумовлений нашим європейським вибором. Але 36 країн Європи і тільки 6, в шістьох країнах функція педіатра покладена на лікаря загальної практики. В більшості країн збережена комбінована система, коли на первинному рівні медичної допомоги працює лікар загальної практики разом з педіатром. А в 12 країнах повністю збережена педіатрична служба.

На мою думку, для України найбільш перспективною є саме комбінована система. Але розвиток педіатричної служби без необхідних кваліфікаційних кадрів неможливий. Тому нам потрібно повернути до вищих медичних навчальних закладів спеціальність "педіатрія". В цьому році завершується загальнодержавна програма "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини", її обов'язково треба продовжувати, оскільки саме ця програма, крім доступу дитини до високоякісної медицини, саме вона містить в собі заходи, які спрямовані на зменшення дитячої інвалідності. Так само, терміново необхідно приймати державну цільову програму з метою профілактики захворювань: "Здоров'я дітей - старт на все життя". Проект цієї державної програми вже давно підготовлений спеціалістами Національної медичної академії наук України і реалізація цієї програми має забезпечити покращення здоров'я дітей віком від народження до 18 років.

Народження дитини. Від того, як і в яких умовах народжується дитина, залежить все її подальше життя. І тут безпосередньо надзвичайно важлива роль перинатальних центрів, які мають бути в кожній області України. На сьогоднішній день шість областей України не мають таких спеціалізованих медичних закладів. І, я вважаю, що саме держава має обов'язково на наступний рік передбачити відповідні видатки і допомогти тим регіонам до фінансувати, і добудувати перинатальні центри.

Сумна статистика і щодо грудного годування дітей, адже саме грудне молоко є єдиним безальтернативним джерелом імунітету, правильної роботи шлунково-кишкового тракту дитини, яке також закладається в організмі дитини на все життя. В нашій країні лише 37 відсотків немовлят і, то тільки до 6 місяців, перебувають на грудному годуванні, решта дітей на штучних сумішах, звичайно, бувають випадки, коли штучне годування - це медична необхідність. Але, основна причина всіх інших випадків – це відсутність популяризації цієї теми та агресивна реклама виробників сумішей, замінників грудного годування, яка лунає по всім засобам масової інформації, по всім телеканалам.

Як результат, щорічний обсяг цього ринку у світі сягає 45 мільярдів доларів. Тож ми маємо захистити грудне годування в країні через припинення неналежного маркетингу замінників природного вигодовування.

Дитяча інвалідність. В нашій державі майже 160 тисяч дітей з інвалідністю. Ми повинні зберігати і розвивати наші вітчизняні унікальні методики, які мають найкращі результати по реабілітації. Як приклад, метод Козявкіна, який є унікальною технологією лікування пацієнтів з дитячим церебральним паралічем, остеохондрозом та наслідками травм і органічного ураження нервової системи. Також метод іпотерапія, який показує чудові результати для дітей з психоемоційними порушеннями під час затримки мовного розвитку, під час затримки психічного розвитку, генетичних захворювань,

розумової відсталості. Тож необхідна підготовка відповідних кадрів, впровадження іпотерапії в індивідуальні програми лікування дітей.

І ще одне важливе питання – паліативна допомога. За даними Міністерства охорони здоров'я у нас 17 тисяч дітей, які потребують паліативної допомоги. Дитяча паліативна допомога – це крок до цивілізованого суспільства. І мені дуже прикро розуміти те, що в нашій державі знеболювання, які одержують наші діти виключно через ін'єкції, тоді, коли вже всі країни світу надають можливість дітям одержувати дитячі форми анальгетиків з вмістом наркотичних речовин, такі самі як сиропи, пластирі, але в Україні це все відсутнє. Тому, я вважаю, що ми зобов'язані прийняти програму по паліативній допомозі і обов'язково за державні кошти закуповувати пластирі, солодкі сиропи, які можуть зменшувати біль дитини хворих паліативних, які знаходяться дома та в медичних закладах.

Також надзвичайно важливу роль сьогодні відіграють органи місцевого самоврядування. Всі ми знаємо, про те, що медичні субвенції сьогодні одержуються на місцях. Відповідно органи місцевого самоврядування мають формувати та фінансувати програми ранньої діагностики, профілактики, повертати в школи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте, будь ласка.

СИСОЄНКО І.В. Повертати в школи профілактичні огляди дітей, повертати в дитячі садки. Питання, які також є надзвичайно важливими, це те, щоб в містах, областях ми створювали багатопрофільні дитячі лікарні для того, щоб дитину не возили, як це відбувається зараз, від одного стаціонару до іншого, а щоб в рамках одного медичного закладу було хірургічне, травматологічне відділення.

І на останок хочу сказати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 30 секунд, завершуйте.

СИСОЄНКО І.В. І наостанок хочу сказати про те, що для того, щоб покращити здоров'я наших дітей, нам не потрібно приймати нові закони, в нас давно вже працює Закон України, він існує, "Про охорону дитинства". Але нам потрібно єдине, щоб всі органи державної влади, всіх рівнів кожен день орієнтувалися єдиним принципом: візьми та зроби! Тільки тоді життя дітей і здоров'я дітей нашої держави може бути покращено.

Дякую вам за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова ініціатора парламентських слухань народного депутата Юрія Павленка. Будь ласка.

15:43:26

ПАВЛЕНКО Ю.О.

Шановна Оксана Іванівна, шановні учасники слухань! Проведення парламентських слухань обумовлено двома чинниками. Насамперед, 25 років

минулого з того дня, коли Конвенція ООН про права дитини стала невід'ємною частиною національного українського законодавства.

А по-друге, стверджую, що ті негативні тенденції, які накопилися в соціальному становищі дитини, сьогодні несуть пряму загрозу національній безпеці України. Враховуючи обмаль часу, зупинюсь лише на деяких аспектах: це діти і влада, діти і війна, діти і децентралізація.

Перш за все, не виключаю, що міністри уряду, яких сьогодні, на жаль, жодного немає на парламентських слуханнях, не тільки не знають тексту Конвенції ООН про права дитини, а навіть не знають про те, що за кожним закріплена в Конвенції ООН персональна стаття: і за міністром охорони здоров'я, і за міністром соціальної політики, і оборони, і внутрішніх справ, і юстиції. Разом з тим, за останній час не відбулося жодної колегії, жодного міністерства, де були б розглянуті питання захисту і забезпечення прав дитини в межах компетенції кожного конкретного міністерства.

По-друге, подані центральними органами влади звіти і матеріали є самозвітами про успіхи, про так звані успіхи в роботі з дітьми. Жодний з цих матеріалів не утримує аналізу ситуації, її динаміки та відповідності вимогам Конвенції ООН про права дитини.

Шість років поспіль Кабінет Міністрів України порушує вимоги Закону про охорону дитинства, не надаючи щорічний звіт Верховній Раді про стан демографічної ситуації, становище дітей та його тенденції. Останній Указ Президента України щодо захисту прав дитини датований 2013 роком.

Разом з тим, як на мене, незрозуміла є й позиція Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, що про те, що дитина не має особливих прав, відмінних від прав дорослого. Такі права є. Вони викладені в Конвенції ООН про права дитини. От лише нам на всіх щаблях необхідно навчитися їх виокремлювати і захищати.

За власним досвідом стверджую, Уповноважений з прав дитини має бути. Він повинен бути незалежним, мати належне фінансування та висококваліфікований персонал, аби забезпечити дітей України від вимог і дій, які протирічать правам дитини.

Надскладна тема. Діти і війна в Україні, на жаль, замовчується. Права дитини та їх захист стали вагомою частиною гібридної війни, яку ведуть проти України. Це очевидний факт. Разом з тим, точну інформацію про реальне становище дітей в зоні війни державні органи не надають. Відсутня інформація щодо порушення прав дитини в цій зоні, про використання дітей в збройному протистоянні, вербування, катування, використання їх праці. Навіть статистика про загиблих дітей відсутня. На мої запити до Донецької і Луганської військово-цивільних адміністрацій отримав відповідь, що від початку військових дій до сьогодні загинуло 20 дітей: 16 – в Донецькій і 4 – в Луганській області. В той же час Голова Верховної Ради повідомляв про 68 загиблих дітей. Бойовики стверджують про 127 загиблих дітей. І антиукраїнська кампанія найчастіше будується і тиражується саме на цих фактах, а достовірної інформації, точної, на жаль, немає. Або ці дані закриті, або вони приховуються, або, на жаль, взагалі не ведуться.

Спеціальних програм по захисту дітей війни не розроблено. Військово-цивільні адміністрації не мають спеціальних повноважень та кадрового

забезпечення для захисту прав дитини від наслідків збройного конфлікту. Навіть в Донецькій і Луганській області відбувається скорочення соціальних працівників, а вони продовжують працювати по законодавству мирного часу.

У січні 2016 року з ініціативи народних депутатів різних фракцій вдалося добитися і було введено поняття "дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів". Це дитина, яка отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, залучалась до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася в полоні.

Прошло 9 місяців. Діяльність цієї норми заблокована. Чому? Бо Кабінет Міністрів за 9 місяців не спромігся затвердити просто порядок надання такого статусу дитини. Але цих дітей ми бачимо от і сьогодні, в цьому залі. Ось вони, їх очі перед нами.

3 грудня 2014 року, на жаль, не розглядається законопроект, мною ініційований, про запровадження міри кримінальної відповідальності за вчинення злочину щодо вербування, втягування і рекрутування дітей у військові дії. Сподіваюся, що за підсумками парламентських слухань кримінальна відповідальність за втягування дітей в збройні формування буде встановлена з конкретним терміном.

Ще одним з трагічних наслідків війни є сирітство дітей. Основні причини втрати дітьми батьківського піклування зростають. Це і смертність населення, це і злочинність і результати ув'язнення батьків, це і вчинення батьками злочинів проти дитини, асоціальність, відмови забрати дитину з медичних закладів. Попри це кількість дітей без батьків за три роки зменшилася. Стверджую, що ця тенденція є неправдивою, не стало в Україні... менше дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. На жаль, статуси в багатьох випадках просто не надаються. Тому я закликаю Кабінет Міністрів скасувати 57-ому пункт індикаторів діяльності голів обласних державних адміністрацій згідно яких визначається якість роботи ОДА за зменшенням кількості дітей-сиріт. Це призводить до того, що служби у справах дітей за кращу роботу поотримували догани. За те, що вони якісно і чесно працюють.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу завершити. 30 секунд.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ми трошки скоротили час, не все вдається викласти, але одну тему, якщо дозволите, в хвилину я вкладуся, це – діти і децентралізація. Це надзвичайно актуальна сьогодні тема. Разом з тим, аналіз, який зроблений мною, новостворених об'єднаних територіальних громад показує, що понад 150 тисяч дітей, які сьогодні є в ОТГ, проживають позбавлені... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дозвольте 30 секунд ще завершити.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Позбавлені системного забезпечення і захисту. Тому я вношу пропозицію з тим, аби розробити і затвердити порядок здійснення об'єднаними територіальними громадами діяльності з питань захисту прав дитини, соціального захисту дітей, з дітьми... дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах. Для чого? Для того, щоб керівник ОТГ знав свої повноваження і правила і накінець-то став отим...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 секунд, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. І на завершення.

Я переконаний, що ми здатні побудувати ефективну державу тільки тоді, коли ми будемо розуміти суть...

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Перед тим як надати слово Уповноваженому Президента України з прав дитини ми домовилися, що було би варто послухати особу, яка тут присутня в залі, це випускниця інтернатного закладу Артур Паул Оксана Володимирівна. Прошу, пані Оксана.

15:52:35

АРТУР ПАУЛ О.В.

Добрий день, мене звати Оксана, як вже сказали. Я випускниця інтернату, я хочу розказати вам свою історію.

Я пам'ятаю своє життя з 5-ти років, у мене була дуже гарна родина, у батьків був свій бізнес, великі будинки і багато грошей, мене всі любили і бавили, у мене було все, про що могла мріяти маленька дівчинка. Коли мені виповнилося 7, мого тата забрали у в'язницю, моя мама почала сильно пити. У той час нашій родині ніхто не допоміг. Коли батько повернувся, вони почали пити разом. Звичайно батьки про мене не піклувалися, сусіди підгодовували мене, сусіди інколи вдягали мене або мили мене. Звичайно, бачачи жахливу ситуацію, сусіди подзвонили до органів опіки і мене забрали в інтернат.

Ви знаєте, в інтернаті я дуже довго чекала, що батьки прийдуть, я чекала не рік і не два, але ніхто за мною не прийшов. Ви знаєте, в інтернатах всі діти чекають батьків. І ви знаєте, що діти відчувають в інтернатах самотність, біль. Я просто знала, що за стінами інтернату на мене нічого не чекає, мені ніхто не може допомогти, це самотність, це відчуття, що ти нічого не можеш.

Держава дуже багато грошей вкладає в інтернати. Ви привозите одяг, іграшки та інші подарунки. Ви купуєте нову техніку та меблі, ви ремонтуєте і будуєте нові приміщення. Але ви руйнуєте дитячі життя. Ви не даєте того, що найбільше потрібно дітям. А це любов, турбота і ласка батьків. Сьогодні я хочу сказати, що інтернат – це найгірший спосіб допомогти дитині. Ніколи, чуєте, ніколи дитина не буде щасливою в інтернаті, навіть у найсучаснішому, з найкращими вихователями, з гарною їжею, як думають батьки, чиї діти не навчаються в інтернаті.

Зараз я працюю, спілкуюся з такими ж, як я, дітьми. Я дякую Богу, що зі мною не трапилось нічого з тих жахів, про які вони мені розповідають. Це побиття, знущання, спроби самогубства, приниження, сексуальне насилля, – це реалії їхнього життя в інтернатах. Але ці діти варті кращого, наші діти варті кращого. Держава повинна вкладати в сім'ю, підтримувати сім'ї, а не інтернати. Ви повинні зробити все, щоб кожна дитина могла зростати у середовищі безпечному, сімейному середовищі. Інакше у нашої країни немає майбутнього.

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую вам, пані Оксано, за вашу відвертість.

Я запрошую до слова Уповноваженого Президента України з прав дитини пана Миколу Кулебу. Підготуватися Павлу Унгурян.

15:55:40

КУЛЕБА М.М.

Шановна головуюча, шановні учасники парламентських слухань! Я дуже дякую Оксані, що вона погодилась сьогодні прийхати і розповісти про свою долю як дитини, яка виховувалась в інтернатному закладі. І, пані Оксана, я дякую вам, що ви надали їй можливість сьогодні виступити.

Насамперед я прошу виступаючих не політизувати дитячу тему. Зрозуміло, що проблем багато, усім воно болить, але критика має бути конструктивною. Ми маємо чітко тоді сказати: "А що потрібно сьогодні зробити нам спільного для того, щоб вийти з цієї ситуації?" Недостатнє забезпечення, порушення прав дитини має сьогодні місце в усіх сферах системи охорони здоров'я, освіти, соціального захисту. Сьогодні система більше працює на усунення наслідків, а не на причини саме порушення прав дітей.

Для початку, основні виклики в системі охорони дитинства. 12 відсотків дітей постраждали від агресії на сході. 27 відсотків дітей страждають від жорстокості і насильства. Більше 100 тисяч дітей вимушені жити не в сім'ї, а в інтернатному закладі. 154 тисячі дітей з інвалідністю позбавлені можливості повноцінного життя в соціумі. За дослідженнями кожна третя дитина живе за межею бідності. Я навів ці цифри, щоб ми бачили наскільки серйозною є сьогоднішня ситуація і як система сьогодні реагує на ці виклики.

Давайте, для прикладу, система соціального захисту сьогодні зосередила свою діяльність на наданні субсидій, але це не вирішує проблем бідності, проблем інвалідності, насильства, проблем про які я говорив вище. Соціальні послуги є недосяжними для більшої частини дітей та сімей. А критична мала кількість соціальних працівників не дає можливість вчасно виявити неблагополуччя і надати допомогу дитині і сім'ї.

Щодо системи освіт. Іде робота над новим змістом освіти, забезпечення доступності освіти, розвитком опорних шкіл. Нарешті в першому читанні парламент проголосував за Закон про освіту, на мій погляд прогресивний закон. У той же час понад 100 тисяч дітей отримують освіту і живуть в старій радянській системі інтернатних закладів. Їх право на освіту реалізується шляхом порушення права на сім'ю. Ще 55 тисяч дітей перебувають на індивідуальному навчанні, тому що інклюзивна освіта для них не доступна. Є ризик того, що хороша ідея сьогодні, створення опорних шкіл, вона обернеться розширенням мережі інтернатних закладів, відсутність доріг, транспорту, а інколи просто пального для того, щоби довести дитину до школи.

Тепер про систему охорони здоров'я. Ми розвиваємо сімейну медицину. Пані Ірина багато сказала про це, не буду детально зупинятися. На жаль, руйнуємо педіатричну службу. Профілактична медицина майже відсутня. Робота по збереженню здоров'я дітей обмежується щепленнями, хоча і в цьому ми не можемо досягнути належного охоплення дітей. Як наслідок кількість дітей з хронічними захворюваннями та інвалідизація дітей щороку зростають. Згоден,

що найбільше сьогодні потерпають діти в зоні збройного конфлікту. І на жаль, ми не бачимо дієвих заходів сьогодні, які вживаються урядом. Нам сьогодні потрібно зробити конкретні кроки, виробити спільне бачення. І тому пропоную сьогодні невідкладно, перше, розробити стратегію, план дій забезпечення реалізації прав дітей у відповідності до основних принципів Конвенції ООН про права дитини.

Друге. Підняти статус Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства до рівня консультативно-дорадчого органу Кабінету Міністрів під головуванням Прем'єр-міністра України.

Третє. В умовах децентралізації розмежувати повноваження

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд, завершуйте.

КУЛЕБА М.М. Дякую. Та першочергово забезпечити громади фінансовими, інфраструктурними, кадровими ресурсами для гарантування безпеки і благополуччя кожної дитини в сім'ї, в громаді.

Четверте. Створити ринок соціальних послуг та механізм соціального замовлення.

П'яте. Затвердити мінімальний пакет соціальних послуг для дітей та сімей з різним, дітьми на рівні громади.

Шосте. Зробити кожну школу відкритою і доступною для дітей з інвалідністю та дітей з особливими потребами.

Сьоме. Припинити влаштування дітей в інтернатні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще 30 секунд, завершуйте, будь ласка.

КУЛЕБА М.М. Я вже завершую. Восьме. Запровадити механізми раннього виявлення відхилень здоров'я та розвитку дітей. Забезпечити розвиток та доступність спеціалізованих медичних послуг для дітей. Насамперед звертаюсь до громадських організацій. Ви маєте шалений досвід і ресурси. Давайте об'єднаємо зусилля. Щоб ми не говорили про майбутнє дітей, а про теперішнє. Дякую дуже. *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата Павла Унгуряна. А між тим ще зроблю одне коротеньке оголошення. Я попрошу до всіх тих, хто, це традиційно трапляється, приносять сюди записки. Я хочу вам сказати, що перелік з тих, хто записаний на виступ і порядок їх виступів формує і подає пропозиції комітет. Тому тільки комітет може прийняти рішення про те, хто ще може виступити, або змінити порядок цих виступів. Прошу.

16:01:27

УНГУРЯН П.Я.

Дякую. Слава Ісусу Христу! Вітаю всіх! Буквально кілька годин тому прилетів із Страсбурга. І сьогодні у Страсбурзі в Парламентській Асамблеї Ради Європи День України. Сьогодні розглядається два моушена, дві резолюції

стосовно тієї збройної агресії, яку здійснюють відносно нашої країни окупаційні терористичні війська, які підтримуються Російською Федерацією.

Але вчора, вчора, колеги, готуючись до наших парламентських слухань, у ПАРЄ був День захисту дітей. Перше. Вчора ми ухвалили і прийняли до розгляду і в грудні на комітетах профільних у ПАРЄ буде розглядатися Резолюція стосовно захисту прав батьків та дітей на виховання і освіту відповідно до їхніх релігійних переконань.

Вчора, саме вчора профільний комітет ПАРЄ прийняв до розгляду справу, відому справу захисту сім'ї та дітей родини Боднаріо, це відома справа в Європі "Боднаріо проти Норвегії", коли фактично державна машина забрала чотирьох дітей, включно із двомісячною дитинкою в сім'ї.

Третє. Вчора, саме вчора Парламентська Асамблея Ради Європи після дворічних дебатів відмовилася голосувати за Резолюцію стосовно легалізації сурогатного материнства, особливо в його страшній формі комерційного сурогатного материнства. І навіть ті рекомендації з двох пунктів не були підтримані.

І ще одне на завершення. Саме вчора, так Господь Бог діє, було утворено у ПАРЄ спеціальний підкомітет по захисту прав дітей. Давайте поаплодуємо цьому. *(Оплески)* Тому я пропоную всім колегам з виконавчої влади співпрацювати з цим новим утвореним комітетом.

Ми говоримо сьогодні про захист прав дітей. І я розумію, що, на жаль, нам доводиться це робити не лише 1 червня, а на багато частіше. Ми говоримо про те, що проблема з правами дітей, з їхньою гідністю, з їхнім захистом, вона передусім криється у площині сім'ї. На жаль, на жаль, і ще раз – на жаль, ми констатуємо, як і констатували на минулих парламентських слуханнях з питань сім'ї, ми сьогодні не маємо до сих пір чітко визначеного органу державної виконавчої влади, який відповідає за сім'ю, за дітей комплексно. Ми маємо якийсь сегмент в Міністерстві охорони здоров'я, ми маємо якийсь сегмент в Міністерстві соціалістики. Але я звертаюся з цієї трибуни сьогодні до Прем'єр-міністра Володимира Гройсмана, який ще, будучи спікером, обіцяв нам тут у парламенті, що буде утворено міністерство або інший урядовий офіс, орган, який буде опікуватися сім'єю та дітьми. Прошу це включити в рекомендації наших парламентських слухань. Ми нещодавно прийняли ряд важливих законів.

Перше. Наставництво для дітей, особливо для дітей, які цього потребують, знаходяться у важких життєвих обставинах. Я дякую Миколі Кулебі і всім колегам, які до цього долучилися, і ініціаторів сьогоднішніх парламентських слухань Ірину, і профільний комітет, це дуже важлива робота, яку ми робимо.

Наступне. Хочу просити включити в рекомендації парламентських слухань невідкладно відповідно до рішень, які були вчора укладені на ПАРЄ нам розібратися із нашим вітчизняним законодавством щодо сурогатного материнства, особливо комерційного, бо це порушення прав як дітей, так матерів, так і батьків.

І третє. Йде бюджетний процес, колеги, виконавча влада, приєднуйтеся і лобіюйте інтереси дітей, інтереси сім'ї в бюджеті на 2017 рік і нам допоможе в цьому Господь. Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую.

Запрошую до слова заступника міністра охорони здоров'я України Олександра Лінчевського і підготуватися Санфорд Аммар Танії.

16:05:51

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В.

Дякую. Друзі, я міг би говорити про збільшення фінансування на охорону материнства і дитинства в 7 разів з 2007 року. Чи стало від цього в 7 разів краще? Очевидно, ні. Я міг би казати, що збільшився перелік рідкісних захворювань, котрі фінансуються тепер державою, родини фінансуються державою цих пацієнтів з 10 до 15 найменувань. Але це свідчить лише про те, що самі родини не в змозі оплачувати лікування цих дітей.

Можна говорити про те, що нарешті міністерство розпочало роботу над наданням допомоги пацієнтам, дітям, власне, з групи паліативних, паліативних пацієнтів. Але соромно це починати лише у XXI сторіччі. Так, можна радіти тому, що нарешті у XXI сторіччі відкрився доступ до реанімаційних відділень та до лікарень, так, можна відверто радіти тому, що показник смертності немовлят зменшився до семи і восьми доволі суттєво. Але сьогодні я хотів би загострити увагу на одному, ось ці слухання, ось ця дискусія, ось ці аргументи, ось ці цифри мають обговорюватися не один раз на рік в парламенті, а щодня на кухні кожного з нас. Це справа кожного з нас, без винятку, навіть тих активних громадян, котрі прийшли сюди.

Ми можемо говорити про те, скільки мільйонів гривень ми витрачаємо щорічно на лікування наших дітей за кордоном. Але щорічно, через нашу з вами недбалість, понад 200 дітей гине на дорогах, через нашу з вами недбалість діти гинуть і калічаються лише через те, що ми залишаємо побутову хімію без нагляду, про це треба говорити щодня, а не лише тут. Так ми можемо, треба казати, що у XXI сторіччі не припустимо втрачати дітей, не припустимо допускати загибель дітей через відсутність вакцинації. Всі сьогодні, хто агітують проти вакцинації, є щепленими. Друзі, XXI сторіччя, жодна дитина не має померти через кашлюк, через правець, так не може бути у цивілізованому суспільстві. Ми не повинні втрачати наших дітей через наше невігластво. І так ми можемо з вами радіти через успіхи наших олімпійців на Олімпіаді, але мусимо радіти кількості годин, проведених нашими дітьми на спортивних майданчиках, так буде об'єктивніше, так буде чесніше, так буде правильно. Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую вам.

Запрошую до слова директора проекту "Реформування системи кримінальної юстиції і щодо неповнолітніх в Україні" Санфорд Аммар Танію.

Але перед тим як розпочнеться доповідь, я хочу сказати, що у вас є навушнички справа від вас, в кишенях, ви можете ними скористатися для того, щоб почути синхронний переклад доповіді.

Welcome.

16:09:24

САНФОРД АММАР ТАНІЯ.

Дякую. Я змогла брати участь в цих обговореннях, і це питання не піднімалося сьогодні, тому я хотіла би дати декілька рекомендацій з цього приводу. Я хотіла би поговорити про це, тому що я за останні 7 років працюю над цим питанням в Україні під егідою проекту, який фінансує Уряд Канади. І разом з нашими партнерами: Міністерством юстиції України, Вищого суду, Міністерством соціальної політики і Міністерством юстиції – ми працювали всі разом для того, щоб розробити систему кримінальної юстиції для молодих людей, яка захищає їхні права, а також включає міжнародні стандарти і будується на міжнародних стандартах.

Ви може подумаете, що це вузька тема і це не та тема, яка буде цікавою для вас, але я говорю тут не про таких вже закоренілих злочинців, я говорю про сотні молодих людей 14-18 років, яких Україна ув'язнює кожного року за невеликі злочини, які полягають, скажімо, у крадіжці мобільного телефону. І навіть гірше, ці вирoki для таких людей передбачають дуже довге ув'язнення, і в середньому чотири роки ув'язнення за такі правопорушення. І тому, що Кримінальний кодекс передбачає такі самі покарання як і для дорослих, але ці діти не дорослі і це ми визнаємо всі визнаємо і ми про це говоримо весь час сьогодні, цілий день. Коли ми забороняємо дітям палити чи пити алкогольні напої чи навіть голосувати, то ми вважаємо, що вони не можуть приймати рішення так як дорослі. І тут в документі ми ... в Конвенції Організації Об'єднаних Націй говориться про те, що треба застосовувати особливий підхід до таких дітей.

По-перше, вони – діти, повинні мати ті самі права, як і дорослі, в системі кримінальної юстиції. Але у них повинні бути особливі права, які відповідають їхньому віку. Наприклад, ми маємо право бути почутими у кримінальному провадженні і бути особисто присутніми там. А от уявіть собі, яким чином можна пояснити дитині їхні права, 14-річній людині... дитині, і треба це робити таким чином, щоб вона це зрозуміла.

По-друге, ми повинні, власне, такі призначати покарання, які відповідають серйозності злочинів. І треба вважати, що ув'язнення чи утримання під вартою має бути коротким і, власне, має бути уже таким заходом останньої межі. І, звичайно, ми не можемо давати альтернативні форми покарання молодим людям, на жаль.

І ми разом з нашими партнерами, з пенітенціарною службою і Міністерством соціальної політики розробили таку систему альтернативних засобів покарання в чинному... В 2012 році в семи містах України ми пілотували такі програми. І це були прекрасні результати. І 392 учасники такого проекту, тільки 9 із них знову скоїли правопорушення. Це два відсотки повторних правопорушень. І це просто прекрасні результати.

Ми повинні прийняти додаткове законодавство для того, щоб захистити права людини. І маємо прийняти таке законодавство, яке би передбачало альтернативні форми покарання для дітей, яке б передбачало особливі права для забезпечення особливих прав дитини. І для цього треба вчити суддів, і, власне, треба вчити спеціально суддів, щоб провадити такі процеси.

Є відповідні законопроекти, вони були зареєстровані в парламенті. Ці проекти законів були зареєстровані в парламенті. І вони були розроблені під проводом пані Ірини Луценко, він знаходиться в парламентському комітеті.

І, якщо буде прийнято таке законодавство, то воно, дійсно, буде сприяти тому, що Україна зможе знизити рівні злочинності серед дітей, а також взагалі.

Ну, от щодо проекту юстиції, кримінальної юстиції щодо неповнолітніх. Ми говорили, що у Верховному Суді, може, буде спеціальна палата, яка би займалася питаннями юстиції, кримінальної юстиції для неповнолітніх, а це, дійсно, нам допоможе поміняти підходи до цього питання. Це буде прекрасно, якщо це буде зроблено, і ми будемо готові працювати із Верховним Судом України з цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...Миколі Величковичу і Олені Ситник.

16:14:42

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р.

Доброго дня, шановні колеги! У своєму виступі хочу зупинитися на важливій проблемі – підготовці дитячо-юнацького спорту, підтримці дитячо-юнацького спорту.

Саме заняття фізичною культурою і спортом гартують тіло і дух дитини, покращують її здоров'я, вирішують проблеми її дозвілля. Проте, після переходу дитячо-юнацьких спортивних шкіл на фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів, відбувається суттєве скорочення спортивних шкіл. Як наслідок зменшується кількість дітей, які в них навчаються. Хоча завдяки наполегливості нашого комітету у 2015 році було виділена субвенція Державного бюджету на фінансування спортивних шкіл, обсягом 100 мільйонів гривень, у минулому році припинили займатися спортом майже 30 тисяч дітей. У цьому році ситуація продовжується погіршуватися, враховуючи відсутність відповідної субвенції.

За даними лише двох фізкультурно-спортивних товариств, протягом півроку 2016 року скорочено 67 шкіл, припинили займатися спортом майже 20 тисяч дітей. Треба врахувати, що не всі міста та райони мають відповідний ресурс для забезпечення належного розвитку дитячо-юнацького спорту. Особливо це стосується гірських районів та маленьких міст. Тому наступного року у Державному бюджеті має бути відновлена субвенція щодо часткового фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, інакше ми отримаємо дуже негативні наслідки.

Хочу також привернути увагу присутніх до сумної тенденції, а саме те, що керівники місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування задля фінансування спортивних шкіл, фізкультурно-спортивних товариств вимагають їх передачі разом із інфраструктурою до комунальної власності. Хочу при цьому зазначити, що багато спортивних шкіл розташовані у престижних місцях, володіють землею та великими спортивними спорудами. Тому не виключено, що у разі передачі тих спортивних шкіл до комунальної власності їх територія швидко скоротиться.

Тому, на мою думку, на такі спроби рейдерського захоплення спортивних об'єктів має відразу реагувати Міністерство молоді та спорту України. Також необхідна швидка реакція правоохоронних органів. Тому також підтримуємо відповідні доручення, які в наших рекомендаціях є запропоновані для Національної поліції, що містяться в наших рекомендаціях.

Також держава має підтримати сім'ї з дітьми, зокрема у розв'язанні житлових проблем через надання пільгових довгострокових кредитів. Кілька останніх років у державному бюджеті не передбачені кошти на зазначені цілі, що призвело до фактично призупинення державної програми з забезпечення молоді житлом, а це безпосередньо впливає як на народжуваність, так і на дотримання прав дітей. Держава має вирішити питання забезпечення житлом учасників АТО, переселенців з окупованих територій, насамперед дитячих будинків сімейного типу.

Крім того, Міністерство фінансів має розуміти, що інвестування в будівництво призведе до створення нових робочих місць, додаткових надходжень до бюджету і, безумовно, народження нових громадян України. Комітет уже надіслав відповідні пропозиції до Комітету з питань бюджету і розраховує на позитивне вирішення зазначеного питання.

Шановні колеги, з виступів, які вже прозвучали, і, думаю, ще будуть звучати стає зрозумілим, що питання дотримання прав дитини має бути розглянуто на рівні перших осіб держави за участю Президента України, Голови Верховної Ради, Прем'єр-міністра, оскільки забезпечення права дітей України на щасливе дитинство – це питання національної безпеки. Я підтримую пропозицію голови комітету Артура Палатного щодо розгляду дитячих проблем на засіданні Ради національної безпеки та оборони. Це, з одного боку, дасть можливість прийняти необхідні управлінські рішення, а, з другого боку, продемонструє громадянам України увагу керівництва держави до захисту прав дитини. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова суддю Судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ пані Олену Ситник.

16:18:47

СИТНИК О.М.

Шановна головуюча, шановні народні депутати, запрошені!

З ратифікації Конвенції ООН про права дитини, яка набула чинності для України 27 вересня 1991 року, держава взяла на себе міжнародні зобов'язання щодо забезпечення прав дитини.

Реалізація прав дитини в Україні забезпечується нормами дуже багатьох законів. Це і конвенції, до яких приєдналася Україна, це норми Сімейного і Цивільного кодексів, це закони про охорону дитинства, державну допомогу сімей з дітьми та ряд інших законодавчих актів.

Незважаючи на досить великий законодавчий масив, що стосується прав дитини в Україні судовий захист прав дитини часто ускладнюється прогалинами і колізіями у законодавстві, які неможливо вирішити у процесі права застосування. Як відомо, рівень судового захисту нерозривно пов'язаний із якістю законодавства, що регулює відповідні правовідносини. За даними судової статистики суди розглядають досить великий обсяг справ, пов'язаних з захистом прав дитини. На жаль, судова статистика ведеться лише у 4 категоріях справ: це справи про усиновлення, про стягнення аліментів, про позбавлення батьківських прав та про встановлення материнства і...чи батьківська. За 2015

рік судами першої інстанції було розглянуто 68 тисяч 290 справ про стягнення аліментів. 10 тисяч 239 справ – про позбавлення батьківських прав, 3 тисячі 123 справи – про усиновлення, та 1416 – про встановлення батьківська та материнства.

Найпоширенішою категорією є справи про стягнення аліментів. У 2016 році збільшилася кількість таких справ і за 6 місяців вже розглянуто було 48 тисяч 692 справи. Разом з тим у 2015 році судами першої інстанції було видано лише 648 судових наказів про присудження аліментів, а сума грошових стягнень становила всього лише 8 тисяч 355 гривень. Ситуація у 2016 році стала ще гіршою – видано всього лише 288 судових наказів, а сума до стягнення – 10 тисяч 135 гривень.

Для чого це ведеться? Середній розгляд справи в судах усіх інстанцій у позивному провадженні триває в середньому рік, тобто особа, яка опікується дитиною, повинна чекати рік для того, щоб вирішити питання про стягнення аліментів. У зв'язку з цим постає питання, нагальне питання запровадження на законодавчому рівні окремого особливого виду провадження щодо стягнення передбаченого законодавством мінімального розміру аліментів, для якого властивим буде спрощена та прискорена процедура судового розгляду без можливого оскарження ухваленого в рамках такого процесу рішення. При цьому варто передбачити, що зміни встановленого у такому провадженні розміру та способу стягнення аліментів в порядку позивного провадження, за ініціативою отримувача або платника аліментів, має бути в іншому провадженні.

Крім того, потребує вдосконалення і інші аспекти, і інші справи, які розглядаються судами з захисту прав дітей, у тому числі і справи щодо яких Україна взяла на себе міжнародні зобов'язання.

Я хочу сказати про те, що ефективність судового захисту у справах прав дітей залежить не лише від фахової роботи суду, вона залежить від якісного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу 30 секунд, завершуйте.

СИТНИК О.М. Вона залежить від якісного законодавства, вона залежить від чіткої роботи органів, на які покладено захист прав і представництва дітей, і в тому числі від зловживання батьками своїми правами відносно дітей.

Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам дуже.

Запрошую до слова представника Уповноваженого Верховної Ради... Уповноваженої, насправді, Верховної Ради України з захисту прав людини з питань дотримання прав дитини, недискримінації та гендерної рівності Аксану Філіпішину. І підготуватися Наталії Романовій.

16:23:40

ФІЛІПШІНА А.А.

Дякую, шановна Оксана Іванівна, шановні народні депутати, шановні учасники сьогоднішніх парламентських слухань.

Перш за все не буду оригінальною і все ж таки буду мати сміливість стверджувати, що ситуація з дотриманням прав дитини в Україні сьогодні є вкрай негативною.

Перш за все, на наш погляд, це обумовлено відсутністю, я б сказала, державної політики у сфері захисту прав дитини, і як наслідок – відсутність координації зусиль центральних органів виконавчої влади, які кожен в межах свої компетенції має реалізувати і формувати політику в сфері захисту того чи іншого права дитини.

Як наслідок ми маємо повну відсутність роботи міжвідомчої комісії з охорони дитинства, яку очолює особисто міністр соціальної політики, і до складу якої персонально входять міністр охорони здоров'я і міністр освіти і науки України. Останнім часом діяльність цієї комісії звелася по суті до такого круглого столу, де обмінюються думками головні спеціалісти з різних міністерств. Як наслідок маємо наступну ситуацію в Україні.

В галузі охорони здоров'я: лише за 2015 рік за даними державної статистики в Україні кількість дітей з інвалідністю збільшилась на дві з половиною тисячі дітей і сьогодні становить 2 відсотки, вдумайтесь, 2 відсотки від загальної кількості дитячого населення. Натомість ми не маємо сьогодні державного фінансування, вірніше, на папері маємо, на практиці не маємо, державного фінансування закупівлі ліків для дітей, хворих на онкозахворювання, для дітей з рідкісними орфанними захворюваннями. Питання вакцинації також не забезпечується на рівні фінансування з державного бюджету через непроведення Міністерством охорони здоров'я торгів по закупівлі ліків і вакцин.

Минулий рік виїхали на тому, що за кошти ЮНІСЕФ були закуплені і доставлені в країну вакцини. В той же час скорочуються програми з оздоровлення дітей. Остання загальнодержавна програма закінчилась в 2008 році. Як наслідок в проекті Закону про Державний бюджет на 17 рік маємо пропозицію від Міністерства охорони здоров'я стосовно передачі на фінансування місцевих бюджетів 30 всеукраїнських оздоровниць, що по суті дорівнює в майбутньому припиненню їх функціонування.

В галузі освіти маємо питання, які декларуються упродовж багатьох років, це питання інклюзії, це питання деінститулізації і це питання оптимізації навчальних закладів. На практиці ці питання сьогодні реалізуються вкрай повільно. Достатньо сказати, що програма деінститулізації, а саме реформування, наприклад, інтернатних закладів була затверджена ще в 2007 році і мала б реалізовуватися до 2017 року, але фактичне її фінансування завершилось в 2012 році. І навіть те фінансування, яке було, було спрямоване лише на проведення тренінгів і семінарів, якщо я не помиляюсь, для працівників служб у справах дітей.

Так швидко, мої три хвилини дуже швидко сплинули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще 30 секунд.

ФІЛІПШИНА А.А. Дякую вам дуже.

І як наслідок маємо, власне кажучи, провальну історію в цьому питанні.

З дітьми-сиротами катастрофічна ситуація полягає в забезпеченні їх житлом. 25 тисяч, які ми сьогодні почули. І я хочу сказати, що як наслідок маємо

в місцях позбавлення волі 10 відсотків це діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування.

Про умови збройного конфлікту сьогодні було багато сказано. Але я хочу внести конкретні пропозиції, щоб вкластися в ці 30 секунд. Я хочу запропонувати уряду перш за все розглянути питання дотримання прав дитини, запровадити персональну відповідальність профільних міністерств за свою роботу в міжвідомчій комісії з питань охорони дитинства. А парламенту України разом з урядом як суб'єктом законодавчої ініціативи запропонувати, щоби кожний крок, пов'язаний з децентралізацією...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд. Завершуйте.

ФІЛІПШИНА А.А. Щоб кожний крок, пов'язаний з децентралізацією влади, здійснювався, і кожне рішення з децентралізації приймалися тільки після ретельного аналізу успішності попередніх кроків.

Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова заступника Чернігівської обласної адміністрації Наталію Романову. Підготуватися Світлані Горбуновій-Рубан.

16:28:56

РОМАНОВА Н.

Шановні друзі! Я маю за честь сьогодні виступати на цих парламентських слуханнях. І я думаю, що всі погодяться тут, що найцінніше з того, що у нас є, це діти. Але ж, з того, що ми сьогодні чуємо, ми розуміємо, що нам треба робити і робити швидко так, щоб діти були щасливі.

Я наведу приклади і статистику по Чернігівській області. У нас щорічно 20 тисяч населення зникає, 10 тисяч народжується. Але, при тому ми маємо біля двох тисяч сиріт і 90, звичайно, процентів з цих дітей виховуються в сім'ях або в закладах сімейного типу. Але, якщо проаналізувати, хто знаходиться в інтернатних закладах, а це 18 закладів освіти, це два заклади соціальної політики і один заклад охорони здоров'я, то ми там знайдемо всього лише 235 осіб з більше ніж понад двох тисяч.

І ми сьогодні виступ Оксани чули. Це інтернати, які, на жаль, не роблять наших дітей щасливими. Тому я дуже вдячна Міністерству соціальної політики. Особисто вдячна і Миколі Миколайовичу Кулебі за те, що ми сьогодні маємо в Чернігівській області змогу брати участь в проекті, який фінансується Світовим банком, і я сподіваюся, що він активніше піде в цьому році, який називається "Модернізація системи соціальної підтримки населення України". Він спрямований якраз на реформування інтернатної системи.

Хочу сказати, що нещодавно ми були з візитом в Румунії. І я побачила, що навіть така країна як Румунія, в якій великі були проблеми з інтернатами, змогла на сьогодні не мати вже практично того законодавства, яке дозволяє поміщувати дитину в інтернат.

Хочу також звернути увагу на ті проблеми, про які вже говорилося. Звичайно, коли ми реформуємо інтернатну систему, ми повинні розуміти, що ми

замість цього робимо. Ми, по-перше, віддаємо дітей в сім'ї. Але нам треба дбати про центри соціальних послуг, нам треба дбати про реабілітаційні центри, які будуть допомагати тим діточкам, які є з особливими потребами, і на це потрібне бюджетне фінансування.

Отже, пропозиція. Нам в найшвидший термін потрібно визначати, який мінімальний пакет соціальних послуг ми будемо мати на місцевому рівні, в об'єднаних територіальних громадах. І ні в якому разі не скорочувати працівників соціальних служб. Їх треба перенавчати, вони повинні приходити на допомогу в кожному сім'ю, яка перебуває в складних життєвих обставинах. Їм треба надати всі необхідні можливості для того, щоб вони відчували себе потрібними. На жаль, сьогодні дитячі проблеми розпорошені між службами, ми це бачимо, і це проблема, над якою треба нам ще всім разом працювати.

Хочу також сказати, що на сьогодні, ми вже говорили про це, немає спеціальної субсидії з державного бюджету, тому депутатам народним треба подумати над тим, як буде фінансувати цей мінімальний пакет послуг, що буде фінансуватись з державного бюджету, що за рахунок місцевих бюджетів.

Що стосується паліативної допомоги. Хочу сказати, що у нас розроблена Стратегія паліативної допомоги. Ми вже перенавчили частково своїх лікарів і медичних працівників. Хочеться побажати, щоб дійсно з 1 квітня 17-го року парламентом була затверджена така програма, яка вкрай сьогодні необхідна, паліативної допомоги дітям.

Хочу сказати, що діти – це квіти. І ми повинні розуміти, що від нас залежить, як ці квіти себе будуть почувати в нашій Україні. Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую вам.

Запрошую до слова заступника чернігівської... Ой, я перепрошую, запрошую до слова заступника харківського міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення Світлану Горбунову-Рубан. Підготуватися Павлу Лисянському.

16:33:22

ГОРБУНОВА-РУБАН С.О.

Добрий день, шановні пані та панове! Добрий день, шановна головуюча! Тема, яку ми сьогодні обговорюємо, конче потрібна для цієї зали. Тут звучали різні тези: дитина та влада, дитина та самоврядування. А я б хотіла запропонувати у своєму виступі тезис "дитина та дорослі". Тому що сама незахищена людина, людина, яка залежить від дорослих настільки, що вона без дорослих нічого не може, от як вирішать дорослі, так і буде жити дитина. Тому, як вирішимо ми з вами, як будемо ми відноситися до наших дітей, так вони і будуть жити, бо все залежить тільки від нас.

Дуже важлива проблема... Я не буду повторюватись. Я приєднуюсь до кожного слова пана Павленка, пана Кулеби, вони як профі сказали все дуже необхідне з цієї трибуни, я не буду повторюватись, час є.

Я хочу сказати, що сьогодні в нашому суспільстві дуже велика проблема – це жорстоке відношення дорослих до наших дітей. Не дай Боже, у забезпеченій родині батьки починають розлучатися, дитина стає орудием помсти і розділу майна та коштів. Ми бачимо жорстоку жінку, яка тягне за руку свою дитину по

вулиці і пропонує їй закрити рота, тому що вона не може їй купити морозива, в неї немає коштів, це стосується бідної сім'ї. І я можу продовжити ці приклади. Особливо важко сьогодні тим, хто в інтернатах, тим, хто в державних закладах. Ми позбавляємо батьківських прав сім'ї батьків за соціальною формою поведінки. І що з цього виходить. Ми надаємо їм свободу, вони двох-трьох народили, ми їх батьківських прав позбавили, житло їм залишили, дитину вилучили, вони продовжують пиячити, не працюють, ще народжують, ми їх знову лишаємо батьківських прав, вони знову народжують. Вони повинні нести відповідальність, вони повинні працювати на цих дітей, а ми повинні знайти такі механізми, які їх заставляють це робити, якщо вони самі цього не хочуть робити.

І ще дуже важлива тема, яку ми повинні винести з цієї зали, це інформаційний простір, це політика наших телевізійних каналів з їх, не знаю, якими ток-шоу, на які вони запрошують людей, які не розуміють, що з ними там будуть робити, вони їх залучають усілякими заманухами: ми вам дамо квартиру, ми вам купимо телевізор, ми вам ще що зробимо. А потім роздягають цю людину, цю жінку, цю дитину перед всією країною, а потім вона повертається на свої місце, в свій дім, в своє місто, і вона повинна якось жити, якось дивитися в очі тим, хто її оточує. Цього не можна робити, це треба припинити, треба якнайшвидше прийняти такі рішення, які просто будуть це не дозволяти робити на наших телеканалах.

І ще про дітей, які знаходяться в сім'ях тимчасово переміщених осіб. Треба спішно приймати статус для цих дітей, це допоможе і дітям, і їх сім'ям, і місцевому самоврядуванню, яке приймає ці сім'ї і цих дітей.

Я дуже багато хотіла сказати, але бачу, короткий час, який в мене залишився. Я звертаюся до всіх своїх колег, до Верховної Ради...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд.

ГОРБУНОВА-РУБАН С.О. До всіх, від кого залежить прийняття рішень. Ми повинні зробити все, щоб у наших дітей було майбутнє, інакше ми не люди. Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова директора громадської організації "Східна правозахисна група" пана Павла Лисянського, підготуватися Тетяні Знаменській.

16:38:01

ЛИСЯНСЬКИЙ П.Л.

Добрый день, уважаемые участники Парламентских слушаний! Я хотел бы акцентировать ваше внимание на проблему, которая непосредственно касается прав ребенка, это социально-экономические права их родителей. Я осуществляю свою деятельность правозащитную в Донецкой и Луганской области, на данный момент заработную плату у этих регионах не получают 40 тысяч шахтеров. Без финансирования остались их семьи, в первую очередь это дети. Сейчас ты приходишь в школу - нужны деньги, ты приходишь в больницу - нужны деньги.

Везде нужны деньги. Когда семья работает на предприятии и не получает заработную плату, она остается без финансирования вообще, без

финансирования остаются дети. Потом разрушаются семьи, как говорили предыдущие выступающие, разводятся родители, кто-то попадает в тюрьму, дети отправляются в интернат. И все это идет отсюда, от социальной незащищенности целых семей.

Также вот буквально перед выездом сюда к нам обратилась женщина, это беременная молодая девушка, которую сокращают на работе в государственном предприятии "Лисичанскуголь". Вы понимаете, ребенок еще не родился, а социально-экономические права его матери уже нарушаются, несмотря на то, что она защищена. И таких примеров очень много.

Мы слабо на местах реагируем на нарушение прав детей. Мы уже сейчас говорим по факту, нарушены права детей. Но мы ведь должны работать на упреждение, мы должны проводить профилактику. Почему у нас в населенных пунктах, городах есть мэр города, есть начальник милиции, почему у нас нет уполномоченного местной рады по правам ребенка? Почему? Это необходимый правозащитный инструмент для всего. В Бахмуте в мае этого года детей 5-6 классов организованно повели смотреть фильм про войну, где украинские военные насилуют женщин. У нас что, дети войны мало видели? Это организованно повели, на уровне местной власти. Мы отреагировали, обратились к парламентскому Комитету семьи, молодежи и спорта. Эту проблему разрешили, но она уже произошла.

Я хочу сказать, что необходимо создавать данные правозащитные структуры в городах и на местах. Я поддерживаю предложение главы парламентского Комитета семьи молодежи и спорта Палатного Артура Леонидовича касательно финансирования. Финансирования, необходимых мер для защиты прав детей. Дело в том, что не финансируются детские и юношеские спортивные школы, а это фактически последняя преграда для того, чтобы уберечь детей на улицах, особенно там, в городах Луганской и Донецкой областей.

Также я хотел бы обратить ваше внимание на то, что... хотел обратить ваше внимание на повышение уровня детской преступности и детского труда. Потому что, когда родители не могут обеспечить своих детей, дети идут работать. Таким образом, мы получаем детский труд, а детьми начинают пользоваться, и мы тоже за этим не смотрим. И как вариант, этим должны были заниматься эти правозащитные структуры, уполномоченные в местных советах по правам ребенка на местах.

Поэтому хотел бы обратиться к народным депутатам и к членам правительства для того, чтобы они рассмотрели данное предложение и внедрились, и сделали предложение для органов местного самоуправления по этому вопросу. Спасибо. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, вам.

Запрошую до слова заступника директора з перинатальної дисципліни... Напевно, медицини. Так, я також думаю. Все-таки в такому перинатальному стані тяжко дотримуватися дисципліни. ...медицини державної установи Інститут педіатрії, акушерства та гінекології Національної академії медичних наук України, президент Асоціації неонатологів України пані Тетяну Знаменську. Підготуватися Тетяні Дубініній.

16:42:34

ЗНАМЕНСЬКА Т.К.

Шановна Оксано Іванівно! Шановні депутати! Шановні друзі! Станом на 1 січня 2016 року кількість дітей віком до 18 років становить 7 мільйонів 614 тисяч. Я хочу повторити цифру Ірини Володимирівни, що наше дитяче населення з 90-х років зменшилося на 43 відсотки. Що чекає нашу країну в майбутньому? Це питання до нас для всіх.

Подивіться следующее... я хочу, щоб ви всі звернули на діаграми свій погляд, тому що цифри, які я вам буду показувати, вони трошки турбують не тільки нас, медиків, вони повинні турбувати й суспільство. Якщо ми подивимося, яка у нас народжуваність дітей. Подивіться, як впала народжуваність і складає на 2015 рік 400 тисяч. Що буде в цьому році, ми ще подивимося.

Подивіться на показники смертності. Це стратегічні показники нашої країни. У нас в два рази вища малюкова смертність і становить 7,9 на тисячу новонароджених.

Подивіться, від чого помирають діти. Помирають діти від вроджених вад серця, від вроджених вад шлунково-кишкового тракту. І це nepocтижимо, тому що наша країна є цивілізованою і ми до такого не повинні доходити. Подивіться, скільки дітей у нас мають вроджених вад взагалі: 215 тисяч 999 дітей. У 2105 році у нас народилося 43 дитини... 794 дитини із вродженими вадами, і це кожна 11-а дитина. Що нас чекає у майбутньому? На це треба звертати увагу.

Стратегічні показники дітей до п'яти років, подивіться, що у нас тут, які є показники: природжені вади розвитку – 17 процентів, новоутворення – 13 процентів, хвороби нервової системи – 9 процентів. Це майже два відсотки від загальної кількості дитячого населення віком до 18 років, це – наші діти-інваліди.

Станом на січень 2016 року в країні зареєстровано 153547 дітей-інвалідів. І подивіться, що у нас на першому місці: знову вроджені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії, хвороби нервової системи і розлади психіки та поведінки.

На сьогоднішній день у країні не існує єдиної міжвідомчої програми з обліку та надання повноцінної комплексної допомоги вагітним жінкам з інвалідністю та дітям з особливими потребами, що створює значний ризик щодо дитячих втрат, сприяє росту дитячої інвалідності та призводить до нераціонального розподілу державних коштів.

Ми можемо вплинути на ці показники, але нам треба всі згуртуватися, Тому що нам потрібно створити державні програми з катамнезу, педіатрії розвитку та паліативної допомоги в рамках глобальної ініціативи ВОЗ "Кожна матір, кожна дитина".

Нам треба створити мультідисциплінарну систему пролонгованого моніторингу за дітьми з вадами розвитку, і на сьогоднішній день нам треба звернути на кінець увагу на грудне вигодовування, нам треба зробити, як у європейських країнах, банки грудного вигодовування, що дозволить нам відійти від сумішей, якими ми кормимо своїх дітей.

Резерви зниження інвалідності, я вважаю, що вони дуже важливі при створенні катамнестичних центрів для держави в першу чергу, тому що це профілактика інвалідності, важливо для держави, це запобігти втрат людського ресурсу, а також важливо для практичної охорони здоров'я. Це уніфіковані підходи до раннього виявлення проблем, і треба робити нам ці протоколи і ці стандарти для того, щоб лікарі могли ними користуватися в своїй повсякденній роботі.

І накінець, нам треба ратифікувати всі вимоги збірки правил ВООЗ щодо маркетингу замінників грудного молока. І на сьогоднішній день ми повинні розуміти, що лікарі, які працюють в рододопоміжних закладах, не повинні займатися рекламою і продажем сумішей.

А також я хочу сказати, що на сьогоднішній день, як в європейських країнах, у нас є дуже багато людей, які хочуть нам допомогти. Нам треба створювати на території України банки грудного молока.

Наші пропозиції ми передаємо в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд.

ЗНАМЕНСЬКА Т.К. ...ми передаємо в організаційний комітет. І думаю, що вони ляжуть в основу написання резолюції. Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам.

Запрошую до слова лікаря-педіатра, експерта Всеукраїнської фундації захисту прав дітей пані Тетяну Дубініну. І підготуватися Наталії Веселовій.

16:47:09

ДУБІНІНА Т.Ю.

Вітаю, шановна пані головуюча. Вітаю, шановні представники влади, шановні присутні.

Хочу сказати, що у цей складний період для України, безумовно, особливої турботи потребують наші діти. Як мама, як лікар, як громадянка хочу звернути увагу, що дбати про охорону здоров'я наших дітей сьогодні надзвичайно важко. Дуже багато ситуацій, яких я маю зі своєї практики, коли батьки вимушені просто відстоювати право своїх дітей, переконувати на медичну допомогу, відстояти право дітей. Переконувати лікарів, переконувати представників влади у тому, що вже гарантовано нашою Конституцією та нашим законодавством.

Разом з тим, коли не доступні елементарні ліки та необхідні обстеження, коли існує реальний дефіцит медичних педіатричних кадрів, медикам просто інколи неможливо надати кваліфіковану цю медичну допомогу. Така ситуація.

Чому ми маємо Конституцію, маємо нормативи, чому ми платимо сьогодні податки?

Держава виділяє централізовані видатки, виділяє місцевим бюджетам субвенції, а стан здоров'я наших дітей з року в рік погіршується. Чому за останні роки постійно зменшується дитяче населення? Чому демографічні показники природного приросту населення весь час залишаються від'ємними? Чому молоді люди сьогодні орієнтовані на навчання та життя за кордоном? Чому? Чому ми... Чи знає кожен голова ради, да, обласної, місцевої, територіальної громади,

скільки в громаді дітей, якими він повинен піклуватися? Чи він знає показники їх інвалідності, показники їх захворюваності, смертності? Чи він знає ті особливі потреби, з якими... які є у дитини, які є у сім'ї, яка повинна надавати допомогу цій дитині, повинна забезпечити право на її охорону здоров'я?

Чи знають сьогодні народні депутати та представники влади, які кроки необхідно зробити, скільки потрібно ресурсів для збереження здоров'я дитячого населення, зокрема в умовах реформи та впровадження страхової медицини? Чи визначено гарантований обсяг медичної допомоги дітям та вагітним?

Хочу спитати. Чи можливо за 6 місяців навчити молодого лікаря бути кваліфікованим сімейним лікарем? Я думаю, що ні. Наприклад, досвід такої країни як Естонія говорить про те, що освіта після отримання диплому лікаря для того, щоб він працював повноцінно сімейним лікарем, три роки має бути. Не 6 місяців, як у нас в Україні, а три....

Тобто я хочу запитати, чи є у нас, дорослих, розумне бачення майбутнього її громадян, які сьогодні ще діти, а завтра також будуть уже дорослими. Сьогодні ми маємо усвідомити відповідальність кожного з нас за майбутнє кожної дитини в країні. Кожна дитина має право на родину та турботу батьків. У нас у час нових викликів та змін кожна дитина має право на захист та підтримку. Я вважаю, що необхідно діяти. Треба об'єднувати зусилля суспільства, батьків, медиків, освітян, юристів, представників влади та народних депутатів. Треба використовувати позитивний досвід місцевих громад, громадських організацій та реально забезпечити виконання законів України, та дотримання прав кожної дитини на захист, збереження її здоров'я та розвиток. З повагою і вдячністю до кожного...

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата України пані Наталію Веселову, політична партія "Об'єднання "Самопоміч". Прошу. Підготуватися Олені Петряєвій.

Я перепрошую, її, на жаль, немає. Підготуватися Наталії Королевській.

Є? А чому мені не повідомили? Значить, тоді пані Наталії Петряєвій, прошу.

16:51:47

ВЕСЕЛОВА Н.В.

Шановні колеги, шановні запрошені! Проаналізувавши діяльність Департаменту захисту прав дітей та усиновлення Міністерства соціальної політики щодо виконання вимоги Закону України "Про охорону дитинства", з сумом констатую, що негативні тенденції в сфері забезпечення прав та захисту дітей посилюється. Вже два з половиною роки триває війна, але міністерствами досі не налагоджена робота по захисту прав дітей, що проживають у зоні АТО, як на підконтрольній території, так і на непідконтрольній. Місцеві органи влади в прифронтовій території не ведуть централізований облік загиблих та поранених громадян і в тому числі дітей, в цьому я упевнилася під час поїздок на Донбас. Я направила депутатське звернення до Міністерства соціальної політики, в якому задала просто 10 питань, я можу їх зачитати.

Я запитувала у міністерства: які механізми захисту прав дітей, що проживають на тимчасово окупованих територіях, а також на прифронтових територіях підконтрольній Україні були розроблені та введені в дію від початку проведення АТО та на теперішній час? Чи проводиться облік дітей, що загинули у зоні проведення АТО? Які заходи проводяться щодо виявлення дітей-сиріт, батьки яких загинули у зоні проведення АТО? Які заходи проводяться з виявлення дітей-жертв насильства, як захищаються їх конституційні права. З якими міжнародними організаціями співпрацює Міністерство соціальної політики України для здійснення контролю за додержанням захисту прав дітей, що проживають на тимчасово окупованих територіях, а також на прифронтових територіях, підконтрольних Україні. Яка кількість загиблих, поранених, в тому числі тих, хто потребує протезування, дітей у зоні проведення АТО від його початку; дітей, що проживають на тимчасово окупованих територіях, а також на прифронтових територіях, підконтрольних Україні, які втратили батьків та піклувальників. Яка кількість дітей, що проживають на тимчасово окупованих територіях, а також прифронтових територіях, підконтрольних Україні; скільки порушено карних справ за цими фактами. Скільки дітей, що проживають на тимчасово окупованих територіях, а також на прифронтових територіях, підконтрольних Україні, майнові права яких порушені. І прошу надати інформацію, до якого саме органу влади повинні звертатись за своїм захистом прав діти, що проживають на тимчасово окупованих територіях, а також на прифронтових територіях, підконтрольних Україні.

Я отримала відповідь Міністерства соціальної політики на 6 аркушах. І тут загальні такі відповіді з посиланням на Конституцію України, на закони України, але дуже мало викладено фактів про ту роботу, яка ведеться Департаментом із захисту прав дітей.

Зовсім не налагоджена робота з міжнародними організаціями. Але найбільше мене вразило: останній пункт відповіді Міністерства соцполітики, де мешканцям непідконтрольних територій пропонують звертатися до органів місцевої влади, хоча всі знають, що таких органів влади на непідконтрольній території немає. На непідконтрольній території працюють міжнародні організації, такі як ЮНІСЕФ, Червоний Хрест, "Лікарі без кордонів", через які можна було б проводити хоча б моніторинг таких проблем.

Зараз відбувається масове вилучення дітей з багатодітних, соціально вразливих сімей на підконтрольній території, наповнення ними сиротинців. Деяких дітей вивозять до Російської Федерації, і далі їх доля невідома. Україна повинна гостро реагувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд. Будь ласка.

ВЕСЕЛОВА Н.В. Україна повинна гостро реагувати на такі випадки та піднімати проблему захисту дітей, права яких порушуються на непідконтрольних територіях, для цього можна використовувати будь-які площадки від Мінська до будь-яких інших міжнародних площадок.

Я хочу звернутися до Міністерства соціальної політики та до Міністерства з тимчасово окупованих територій. У Міністерства з тимчасово окупованих територій склалася дуже позитивна практика співпраці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу ще 30 секунд. І завершуйте, будь ласка.

ВЕСЕЛОВА Н.В. ...співпраці з міжнародними та українськими недержавними громадськими організаціями. Пропоную створити площадку при Міністерстві тимчасово окупованих територій для того, щоби напрацювати зміни до законодавства, щоб вирішувати ці проблеми.

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошу до слова голову правління Благодійного фонду "Відновлення Донбасу" пані Олену Петряєву. Підготуватися пані Наталії Королевській.

16:57:17

ПЕТРЯЄВА О.Б.

Шановні учасники парламентських слухань! Я вдячна і заступнику міністра соціальної політики і народному депутату Юрію Олексійовичу Павленко за наведену статистику стосовно загиблих дітей на Донбасі. Але в цих доповідях, двох доповідях, були дві різні цифри, 68 загиблих та 20. А вже в грудні 2014 року в обласній державній адміністрації Донецької області цифра була 45. Що відбувається? 45, 68, а було 20. Що відбувається? Мабуть на Україні іде чудотворне воскресіння загиблих дітей або це байдужість до факту смерті. За неофіційними даними, які є у певних джерелах, кількість загиблих на Донбасі складає 199 осіб, це і ті, хто загинув на підконтрольних територіях, ті, хто загинув на підконтрольних територіях. Це наслідки мінно-вибухової травми. Мені прикро говорити це, але в окремих районах Донецької і Луганської області, тобто на підконтрольних територіях. Наразі є і поіменні списки. Прізвища дітей нанесені на меморіальну дошку, яка розташована на "Алеї янголів", в центральному парку міста Донецька. Люди вшановують пам'ять загиблих, несуть іграшки, солодощі, квіти.

А в Україні ані списків, ані статистики, ані вшанування пам'яті. А хіба ці діти, це не українські діти? Як і ці діти, які на цьому банері, їх портрети, їх фаamilии, це також донеччани.

На Донбасі до початку бойових дій проживало мільйон дитячого населення. Це саме Луганська та Донецька область. 15 тисяч дітей мали статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Цілеспрямована робота в регіоні була налаштована на подолання сирітства і на розвиток сімейних форм виховання. Це призвело до влаштування в сімейні форми більше ніж 80 відсотків дітей-сиріт.

Мінялась і ментальність регіону. Батьки-вихователі рятували дітей не тільки від сирітства. Влітку 2014 року вони рятували дітей від війни, вивозили дітей. Саме не можна вважати, що від збройного конфлікту постраждало тільки 12 тисяч, пане Кулеба. В щорічній доповіді ЮНІСЕФ приводить такі дані, що мільйон дітей і постраждало від збройного конфлікту. Тому що кожна дитина, кожна дитина змінила своє місце життя або залишилась, і це дуже важливе випитування.

Наша організація співпрацює з сім'ями, які всиновили, які дали життя дітям-сиротам в дитячих будинках сімейного типу і прийомних сім'ях. Дуже важливе питання, яке сьогодні піднімалося, і я підтримую пані Веселову, що немає статистики, ні скільки дітей проживає на території, яка не контролюється на сьогодні, ні скільки дітей проживає на території, підконтрольній Україні, ні скільки виїхало за її межі.

Але дуже важлива проблема, це становище дітей, які виїхали до Російської Федерації. Батьки-вихователі, а це п'ять сімейних будинків та 13 прийомних сімей вивезли дітей до Російської Федерації. Не за політичними мотивами, а спасаючи від війни. І саме сьогодні ми питаємось уже два роки налагодити ту взаємодію і визначити державний орган, якому вони зможуть звітувати: а що з цими дітьми, як вони живуть, працюють, роботають, яке їх здоров'я. І за два роки ми не змогли зробити нічого. Державний орган до сьогодні не визначено. Не налагоджене міждержавне співробітництво між РФ і Україною. І в адрес батьків лунають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд.

ПЕТРЯЄВА О.Б. ...з погрозами вилучити дітей, припинити дію цих прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Але що робити з дітьми, які називають їх мамами і татами, які вже прикіпили до прийомних сімей. Це дуже важливе питання. Очєнь важко живуть сім'ї, прийомні сім'ї та дитячі будинки на підконтрольній території.

Це добре, що прийнятий законопроект про житло, але майже половину дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей вынуждены були повернутися на неконтрольовані території. Чому? А це прєсловутє квартирне питання: вони жили в монастирях, вони жили в санаторіях, дитячих оздоровчих центрах, на найманому житлі, але повернулися. Повернулися у війну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 30 секунд, але я прошу вас завершувати.

ПЕТРЯЄВА О.Б. Тому це дуже важливе питання. Є добрі приклади, і це Київська область, яка з коштами грантовими побудувала та передала 8 будинків для прийомних сімей і дитячих домов сімейного типу, і сім'ї вдячні. І на сьогодні вже 8 сімей взяли на... ці вихователі взяли 5 дітей із Донеччини, Луганщини. *(Оплєски)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата України пані Наталю Королевську. Підготуватися Аллі Нєгрієнко.

17:03:15

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю.

Добрый день всем! Я хочу сказать большое спасибо профильному комитету, председателю комитета Артуру Палатному, спасибо каждому из вас, спасибо тем тысячам людей, которых сегодня нет в этом зале, но которые каждый день отдают свою жизнь на благо детей.

Буквально недавно было заявлено о поднятии заработных плат для учителей и для врачей в 2017 году. Это хорошая новость и мы, безусловно, ее поддерживаем, но хотелось бы в этом ракурсе не забыть и о службах детей, и о наших социальных службах, и о тех воспитателях, а не учителях в детских домах, в интернатах, которые каждый день отдают свою жизнь именно детям. Но это я чуть-чуть отступила.

Мы говорим сегодня о правах ребенка и о желании каждой мамы быть уверенной в будущем своего ребенка, чувствовать безопасность, чувствовать спокойствие и знать, что наши дети точно вырастут в успешной и благополучной стране. Спокойно сегодня на душе, я уверена, что нет сегодня той матери в нашей стране, которая бы не просыпалась ночью и не думала, что будет завтра. Мамы сыновей, которых старше 17 страшно, страшно, что с ними будет. Мамы дочерей думают о том, какое будущее ждет ребенка сегодня в нашей стране. Мы все прекрасно понимаем, что сегодня сложно, что идет война, что ограничены возможности бюджета, мы все отдаем себе отчет, что мы переживаем одно из самых сложнейших времен за все годы независимости и у нас с вами сегодня есть 2 пути, по которому можно идти.

Первый путь, то, что здесь говорили передо мной выступающие, объединить все свои усилия, объединить все свои возможности и через "не могу" и "не получается" найти ресурсы, найти кадры, найти людей, но сделать все, что в наших силах, чтобы защитить детей, что именно от них зависит, какой будет наша страна.

И есть второй путь, гораздо более простой. Это сокращать все расходы: на рождение ребенка, выплаты, сокращать сегодня детские заведения, не финансировать детско-юношеские школы, не делать вовремя прививки, не индексировать заработные платы, не индексировать выплаты, лишать того минимума льгот, не кормить минимум обедами в школах и садиках – сокращать все, что можно. Много сэкономим? Копейки. Результат получим от этого? Не получим. Мы же все знаем, что достаточная часть детей идет в школу, чтобы там хотя бы раз в день накормили, мы все хорошо знаем о том, что, если дети и оказывается сегодня на дневной форме, так сказать в интернатах, то это часто получается из-за того, что некому кормить этого ребенка.

Поэтому я абсолютно уверена, что путь, который сегодня предложен правительством, экономии на детях, это точно не путь для успешной, в будущем, страны. И сегодня я также абсолютно уверена, что те политические дебаты, которые часто идут в этом зале за этой трибуной, они должны быть прекращены в вопросе детей, потому что дети не делятся по политическим признакам, дети не делятся по политическим партиям, они у нас одни.

ГОЛОВУЮЩИЙ. 30 секунд, будь ласка, завершуйте.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Они вырастут и все нам вспомнят. Я на всю свою жизнь запомню ребенка, когда я приехала в Святогорскую лавру, туда привезли детей из Горловки, и очень громко хлопнула дверь, ребенок упал на пол, закрыл голову руками и прошептал своей маме: "Нас не убьет?". Так вот наша задача и наш долг сделать так, чтобы их не убило, не убило наше безразличие, наша

бездеятельность и наши постоянные оправдания. Наша цель и задача – объединить, объединить все... (Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову Всеукраїнської дитячої громадської організації "Школа безпеки", голову Комітету з питань дитячого руху громадської ради при Міністерстві молоді і спорту України пані Аллу Негрієнко. Підготуватися Світлані Савицькій.

17:08:22

НЕГРІЄНКО А.О.

Шановні учасники парламентських слухань! Розбудова громадянського суспільства потребує посилення уваги на підтримку важливої складової у розвитку громадянського суспільства – дитячих громадських організацій та об'єднань. Це насамперед узгоджується із статтею 15 Конвенції ООН про права дитини і передбачає створення умов щодо забезпечення прав дітей на участь у житті суспільства та ухвалення рішень. Впевнена, що перші кроки у соціальної активності та участі в ухваленні рішень, більшість присутніх в цій залі народних депутатів здійснили в діяльності дитячих чи молодіжних громадських організацій.

Спробую стисло означити проблеми, які сьогодні існують у дитячому русі. Настав час інвестувати в дитинство, – дитячий громадський рух задля виховання активної особистості, людини, громадянина і патріота України.

Сьогодні в Україні за даними Держкомстату зареєстровано тисячу 610 громадських організацій, тисячу 315 з них діють зі статусом юридичної особи, 295 легалізовано шляхом повідомлення, 29 всеукраїнських дитячих громадських організацій, 16 тисяч об'єднань учнівського самоврядування.

Я представляю Всеукраїнське дитячий громадський рух "Школа безпеки", який створено і діє в Україні 17 років, і до заходів якого залучається щороку 80 тисяч дітей та молоді. Рух поєднує в собі вміння діяти в будь-якій надзвичайній ситуації: на воді, в горах, при пожежі, вміння надати першу допомогу, врятувати себе і інших. Крім практичних і фізичних навичок "Школа безпеки" виховує у підлітків мужність, взаємовиручку, дружбу, формує громадянську позицію патріота і захисника своєї батьківщини, в нинішніх умовах такий дитячий рух вкрай необхідний дітям.

Законодавство України, вибачте... Багато цікавого є і в досвіді діяльності і інших всеукраїнських дитячих громадських організацій. Законодавство України декларує право дитини на участь дитини в житті суспільства, на об'єднання, на прийняття рішень, але механізм практичної реалізації цього права, наразі, не розроблено.

Сьогодні слід суспільству відповісти на питання, які законодавчі зміни потрібно здійснити нині, якою мірою нове законодавство має забезпечувати право дітей на ухвалення рішень, розвиток дитячого руху. Втім, суттєві кроки щодо привернення уваги влади і громадськості були зроблені вже в цьому році. Зокрема, Комітетом з питань дитячого руху при громадській раді Мінмолодьспорту у співпраці з Інститутом проблем виховання було проведено громадські слухання "Дитячий рух України: кращі практики", розроблено проект

концепції "Сприяння розвитку та підтримки дитячого руху в Україні на 2016-2020 роки", який було розглянуто Комітетом з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Верховної Ради України. І сьогоднішній мій виступ на трибуні парламентських слухань – це добрий знак у плані майбутніх зрушень.

Серед розмаїття різних премій і нагород, що діють в Україні, практично немає тих, які встановлюються безпосередньо для дитячо-громадських організацій. За роки української незалежності практично відсутнє навчання кадрів, які працюють в дитячо-громадських об'єднаннях та організаціях. Нині дитячо-громадські організації потребують небайдужих, самовідданих дорослих, без яких навряд чи можлива їх система та цілеспрямована діяльність. Дитячі громадські організації розвивають, виховують, допомагають родинам, освітянам формувати всебічно розвинену особистість, громадянина і патріота.

Незважаючи на труднощі і проблеми, які переживає нині наша держава, нестабільність політичної і економічної ситуації тим, хто працює з дітьми і для дітей, не можна втрачати час. Адже від нас, дорослих, залежить, якими зростатимуть наші діти.

Дозвольте внести пропозиції до Рекомендацій парламентських слухань. Доручити Міністерству молоді та спорту за участі Міністерства освіти і науки створити координаційну раду з підтримки та сприяння розвитку дитячого руху. Кабінету Міністрів України затвердити проект концепції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд, будь ласка, завершуйте.

НЕГРІЄНКО А.О. ...розвитку дитячого руху в Україні, схвалений комітетом Верховної Ради. Розробити, ухвалити підзаконні акти або відповідні правки до чинного законодавства щодо надання в безоплатне користування дитячим і молодіжним громадським організаціям будинків, споруд, земельних ділянок для здійснення їх статутної діяльності. Звільнити дитячі заклади оздоровлення, відпочинку від сплати оренди на землю. Міністерству освіти, науки, молоді та спорту створити при Мінмолодьспорті підрозділ з організаційно-методичного забезпечення діяльності дитячо-громадських організацій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 30 секунд, і я вас дуже прошу завершити.

НЕГРІЄНКО А.О. Та розвивати спільно з потужними всеукраїнськими організаціями проекти, які мають системний характер і є соціально важливими для дітей.

Національній академії педагогічних наук сприяти науковим дослідженням з питань розвитку дитячого руху України, а також вивчення зарубіжного досвіду із проблем дитячого руху, центральним та місцевим органам виконавчої влади сприяти діяльності дитячих громадських організацій всеукраїнського регіонального рівня через розвиток соціального партнерства влади і громадського суспільства у вирішенні суспільно значущих ... *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я просто хочу наголосити, що ті вашу пропозиції, які ви надішлете у письмовій формі, вони будуть все одно враховані всі у рекомендаціях парламентських слухань навіть якщо ви не встигнете їх виголосити із парламентської трибуни.

Запрошую до слова адвоката, кандидата юридичних наук, доцента кафедри правосуддя юридичного факультету Державного університету інфраструктури та технології, члена ради Комітету сімейного права та майнових спорів Асоціації адвокатів України пані Світлану Савицьку. Підготуватися Катерині Левченко.

17:14:13

САВИЦЬКА С.Л.

Добрий день всім присутнім! Я як представник адвокатської спільноти озвучу лише деякі проблемні питання, з якими ми стикаємося у своїй повсякденній діяльності, здійснюючи захист дітей. І перше – це доступ дитини до професійної правничої допомоги, яка регламентована кожному громадянину нашої країни відповідно до Конституції, статті 59.

Однак, чи має у нас кожна дитина доступ до такої правової професійної допомоги? На жаль, ні. Законодавством сьогодні передбачено, що обов'язкова участь адвоката у захисті прав дитини повинна бути лише в рамках кримінального провадження, якщо ми кажемо про дитину, яка підозрюється, обвинувачується або є підсудною саме в рамках кримінального провадження. Але паралельно ми забуваємо, що у нас є дитина-свідок, може бути в рамках кримінального провадження дитина-свідок, дитина-потерпілий, яка також має право на професійну правничу допомогу. І просимо і звертаємо до законодавця якнайшвидше внести відповідні зміни до Кримінально-процесуального кодексу, до Кодексу України про адміністративні правопорушення, внести додаткові зміни і надати можливість дітям-потерпілим, дітям-свідкам мати професійну допомогу. Тому що, на жаль, законні представники, якими є батьки, якими є опікуни, іноді не можуть, іноді не вміють, іноді не знають, як належним чином захистити своїх дітей. Тому дане питання вважаємо актуальним.

Що стосується... Також вибачаюсь одразу, якщо є голови державних адміністрацій, однак ми завжди досить з серйозною критикою, вже декілька років, ставимося до діяльності органів опіки та піклування, як органу, який, на мій погляд, не здійснює належної діяльності щодо захисту прав дитини. Навіть судді іноді плутаються у поняттях і функціях органів опіки та піклування та служб у справах дітей.

Тому знову ж таки вважаємо, що на законодавчому рівні повинен бути створений єдиний орган, який може здійснювати захист прав дітей, для того щоб кожна людина, кожна дитина знала, куди звернутися і яким чином отримати відповідний захист своїх порушених прав.

Також вважаємо за необхідне в рамках... враховуючи, що я є адвокатом, який займається сімейними питаннями, особливу увагу приділяємо на те, що необхідно вводити досудове врегулювання спорів сімейних правовідносин. Тому що суди тривають роками. І діти є заручниками таких судових процесів. Досудове врегулювання за допомогою медіації, за допомогою психологів може набагато пришвидшити вирішення таких спірних питань, які, на жаль, органи

опіки не можуть донести до батьків, і це порушує в першу чергу права та інтереси дітей.

Насправді дуже велика кількість складних питань, які потребують законодавчого врегулювання. І Сімейний кодекс на сьогодні містить велику кількість статей, які не відповідають сьогоденню, не відповідають нормам міжнародного права, і суперечать іноді навіть правам дітей.

Тому велике прохання до законодавців все ж таки розглянути це законодавство, поспілкуватися і об'єднати всіх органів: освіта, охорона здоров'я, соцзахист. Ми повинні працювати над законодавством спільно, тому що іноді ми отримуємо законопроекти, які неможливо виконати.

Тому велике прохання до всіх. Все ж таки все, що стосується прав дитини, об'єднувати свої зусилля, повторюся, з народними депутатами, але в першу чергу це питання для них. І хотіла б зазначити, що, слухаючи доповіді державних службовців, органів влади, мені сумно, що жоден орган державної влади не зміг сказати про дитину, про здійснення того, що вони здійснили з радістю і оптимізмом. *(Оплески)*

Лише горе і сльози навертаються, коли слухаєш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ми зараз з вами наближаємося до критичного моменту, який відбувається, на жаль, завжди на парламентських слуханнях. І я мушу ще раз звертати увагу тепер вже знову ж таки голови комітету і працівників комітету, секретаріату комітету в тому що... не те, що фактично запропонований перелік людей є більших, ніж обсяг часу, який відведений на виступи. І на жаль, виключно я як модератор цього процесу я мушу надавати слово в тій послідовності, який мені запропонований комітетом. Я не можу порушувати цю послідовність. Але частина людей залишиться тих, хто не зможуть виступити проте, що вони готувалися до цих виступів. Я вважаю, що це є помилка комітетів і секретарів комітетів, які дають переважну можливість виступити і представникам парламенту, народним депутатам, і представникам виконавчої влади натомість, щоби послухати представників громадянського суспільства і тих, хто прийшли, справді, сюди і сказати. Це для них, можливо, унікальна можливість. *(Оплески)*

Я наперед прошу вибачення, тому що ми знову будемо в цій ситуації. І я буду офіційно звертатися до всіх голів комітетів, представників всіх фракцій для того, щоби припинити цю практику. Парламентські слухання не для того, щоби виступали представники парламенту і представники виконавчої влади. Перепрошую.

Запрошую до слова президента Міжнародного жіночого правозахисного центру "Ла Страда - Україна" пані Катерину Левченко.

Підготуватися пані Ользі Балакіревій.

17:20:06

ЛЕВЧЕНКО К.Б.

Шановні колеги, часу небагато, тому я хочу сконцентруватися більше на рекомендаціях, які потім стануть... можуть стати практичною основою для впровадження державної політики у сфері захисту прав дітей.

Хочу сказати, що час зараз склався, на наш погляд, дуже позитивний, тому що є нормальна відпрацьована взаємодія між Міністерством соціальної політики і Департаментом з прав дітей, між профільним комітетом Верховної Ради, Уповноваженим Президента з прав дитини, громадськими і міжнародними організаціями, і це дає нам ту можливість, що ми всі наші ідеї маємо впроваджувати в життя.

Які ідеї? Це може тут вже лунало, але навіть якщо я буду повторювати, це говорить лише про те, що ці речі є важливими.

Необхідно розробити нову програму щодо імплементації Конвенції ООН з прав дитини, тому що чинний план дій закінчується в 2016 році. При цьому, розробляючи нову програму, обов'язково врахувати стан виконання попередньої програми, обов'язково врахувати рекомендації Комітету ООН з прав дитини, які були надані Україні ще в 2011 році і які багато в чому ще не виконані. Врахувати новітню стратегію Ради Європи в сфері захисту прав дітей, яка була затверджена в березні цього року і має назву "Софійської стратегії". Розробляти такий план спільно з громадськими та міжнародними організаціями, враховуючи той позитивний досвід співпраці, який вже напрацьований в Україні.

Друге. На це звертали увагу попередні виступаючі, але я також хочу звернути на це увагу і в рекомендацію обов'язково включити необхідність освіти фахівців в галузі прав дитини, фахівців, які працюють з дітьми, цього вимагають велика кількість міжнародних документів, які ратифіковані Україною, але і на сьогодні, на жаль, ті люди, які отримують педагогічну освіту, медичну освіту, в меншій мірі соціальну освіту, вони дуже мало обізнані з тематикою прав дитини і це потрібно враховувати, формуючи курс програми підготовки профільних фахівців.

Така вимога міститься, і це наступна рекомендація, зокрема, в Лансаротській конвенції Ради Європи, Конвенція номер 201 по боротьбі з сексуальним насильством і сексуальною експлуатацією дітей, яку Україна ратифікувала ще в 2012 році, але досі не привела у відповідність до цієї конвенції своє законодавство.

І тому дуже прошу від імені громадськості депутатів Верховної Ради підтримати законопроект 2016 від 15 лютого 2015 року, півтора року він знаходиться в Верховній Раді, якою частково враховуються положення цієї конвенції. Він же пройшов комітети, рекомендований до прийняття в першому читанні, а також інші законопроекти, які розроблені робочою групою спільно з Міністерством соціальної політики, Уповноваженим Президента, на виконання цієї конвенції, стосуються низки законів, які регламентують правовідносини в соціальній сфері.

Україна наближається, це наступна рекомендація, до ратифікації Стамбульської конвенції, Конвенції по боротьбі з насильством щодо жінок та домашнім насильством, яка в значній мірі стосується дітей: і дівчаток, і хлопчиків. І дуже важливо, щоб депутати її також підтримали.

Я думаю, що решту своїх рекомендацій я передам комітету в письмовому вигляді, щоб не затримувати час. Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую вам.

Запрошую до слова президента Громадської організації "Український інститут громадських досліджень імені Олександра Яременка" пані Ольгу, правильно, Балакірєва – правильно, перепрошую. І підготуватися народному депутату Юрію Мірошниченку.

17:24:08

БАЛАКІРЄВА О.М.

Шановна головуєча, шановні учасники парламентських слухань! Я почну з добре відомої, не знаю, чи... А, презентація виходить, добре. ...з добре відомих ознак ефективної політики. Це стратегія як бачення майбутнього, це план дій комплексний, узгоджений, це чітко визначені прозорі механізми координації, і це незалежний моніторинг як багаторівнева система з цільовими показниками і механізмами їх регулярної оцінки.

Мені здається, що в деяких виступах вже прозвучала оцінка, чи є у нас ці складові ефективної політики. І тому першими рекомендаціями, на яких я хочу наголосити, це те, що нам необхідно вжити заходів щодо посилення міжгалузевої співпраці та координації на національному, регіональному і місцевому рівнях. І у нас немає жодних бар'єрів, крім політичної волі.

Друга рекомендація, вона стосується необхідності підняти статус нашого національного координаційного механізму. Вже звучала оцінка, що міжвідомча комісія не виконує таку функцію, і тому нам потрібен інший механізм на рівні Кабінету Міністрів. І пан Кулеба вже говорив про доцільність, щоб його очолював один з віце-прем'єрів. І безперечно нам необхідно сформувати систему моніторингу національного, регіонального, місцевого рівня про становище та благополуччя дітей з виокремленням специфіки окремих груп, на мою точку зору, з особливим акцентом на дітей підліткового віку, це діти другого десятиріччя життя. Я саме і хочу говорити саме про цю групу, проілюструвавши окремі показники.

Українські підлітки мають низьку самооцінку стану здоров'я. Це європейське дослідження, і ці показники найгірші серед європейських країн. І разом з тим відбувається зменшення фізичної активності по мірі дорослішання. Дані іншого міжнародного дослідження, презентовані минулого місяця, показали, що для України характерним є ранній досвід залучення до шкідливих звичок. 31 відсоток спробували тютюнопаління у віці менш ніж 13 років, 53 відсотки спробували алкоголь у віці менш ніж 13 років.

З іншого боку, якщо ми відслідковуємо динаміку, ми можемо говорити про позитивні тенденції. У нас за 10 років майже вдвічі зменшилася частка тих, хто курили хоча б один раз за останні 30 днів. Але на сьогодні кожний восьмий підліток 15-17 років курить щодня. Ми маємо позитивну тенденцію стосовно динаміки вживання алкоголю. Але на сьогоднішній день 84 відсотки мають досвід вживання алкоголю і зверніть увагу дівчата більшою мірою ніж хлопці. Ми також маємо позитивну тенденцію зниження вживання наркотичних речовин, але вони залишаються досить доступними, особливо для підлітків 15-17 років. І ми, як і інші країни, стикаємось з новими психоактивними речовинами, які сьогодні представляються у вигляді курильних сумішей, порошку, кристалів, пігулок, у вигляді рідин і вони не є контрольованими, але мають негативний вплив.

Новий виклик сьогодні для підлітків – це інтернет-залежність. За останніми оцінками, 90 відсотків підлітків мають інтернет-залежність, а 10 відсотків, майже 11 – сильну інтернет-залежність. І також залежність від онлайн ігор. Кожний другий має таку залежність, 3,4 – сильну залежність.

Особливо увагу потребують ті діти, які знаходяться в складних життєвих обставинах, діти, які належать до груп високого ризику, стосовно інфікування на ВІЛ зокрема.

Це в тому числі підлітки, які перебувають на вулиці. І є низка різних бар'єрів, які заважають сьогодні отримати доступ до соціальних послуг. Тому серед інших рекомендацій, я їх також передам, з моєї точки зору, сьогодні дуже важливим є формування цілісної державної політики України щодо алкоголю і наркотиків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд, завершуйте, будь ласка.

БАЛАКІРСВА О.М. ...оцінка ефективності виконання вже прийнятих законодавчих актів. Окремо хочу наголосити на необхідності посилення інформаційно-освітньої профілактичної роботи. Нам не можна сьогодні втратити основи здоров'я як обов'язковий предмет і посилити викладання таких предметів у професійно-технічних навчальних закладах. Нам потрібна превентивна освіта з питань користування Інтернет-ресурсами.

І нам дуже важливо зберегти ті соціальні програми для роботи з підлітками у складних обставинах в умовах децентралізації. Ну, я вважаю, що решту пропозицій я передам до комітету. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата України Юрія Мірошніченка. Підготуватися Марії Ясеновській.

17:29:10

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р.

Шановні друзі! Шановні колеги! Ви знаєте, я би не виступав. Я абсолютно погоджуюсь з тезою, що тут ми маємо слухати, а не самі говорити промови. Але я не міг не вийти зараз і не сказати про дітей з особливими потребами. Я хотів відмовитись від свого слова. Але багато було сказано важливих і правильних слів. Не повинні ми забувати про те, що діти з особливими потребами мають особливої уваги.

Батьки, у яких в сім'ях є такі діти, вони теж потребують підтримки нашої! І на жаль, сьогодні, не зважаючи на величезну кількість тих красивих, правильних слів, які сказані на різному рівні, ми не бачимо системної роботи по підтримці дітей з особливими потребами. Я говорю не лише про тих, які мають фізичні вади. Я говорю про тих дітей, які мають психічні вади. Я говорю про тих лікарів, які, на жаль, сьогодні не мають належної, ну, скажімо, державної спрямованої підтриманої, матеріально забезпеченої можливості надавати таку підтримку дітям.

Я докладніше обізнаний з проблемами аутистів. І от я вам скажу, ми збиралися з батьками дітей-аутистів і з лікарями, які займаються цими

питаннями, навіть створити умови для діагностики у віці від 2 років ми не можемо. На всю область немає жодної, жодного місця і кабінету, де б могли діагностувати аутизм. А скільки інших дітей з особливими потребами залишаються не тільки не підтриманими, не захищеними, не лікованими належним чином, без належної освіти, але навіть просто закритими в межах сім'ї. Батьки потребують допомоги, психологічної підтримки, допомоги. Хто їх взагалі згадує!?

І от тут я хочу послатися на виступ мого колеги Павла Унгуряна – неможна розглядати проблематику дітей без вирішення проблеми сім'ї. Шановні колеги, це нероздільні речі. Скільки б ми не говорили про необхідність ліквідувати інтернати, до тих пір, поки ми не підтримаємо інститут сім'ї, нічого не буде. Можна механічно закрити інтернати, але без того, щоб створити умови для розвитку дитини в сім'ї нічого не буде, ви розумієте.

І в цьому сенсі я хотів би, коротко теж виступаючи, просто закликати наступне. Обов'язково в наших рекомендаціях передбачити ініціювання, якщо ви підтримуєте, створення центрального органу виконавчої влади, який би опікувався питаннями сім'ї і дитини. Це важливо, бо законів багато у нас є, конвенція є частиною національного законодавства, але немає єдиної державної інституції, яка б комплексно вибудовувала б так званий порядок денний або дорожню карту, або комплекс заходів, або державну програму комплексу і слідувала за її виконанням. На жаль, немає. Розпорошено – Міністерство соціальної політики, Міністерство сім'ї і молоді, Міністерство освіти, Міністерство охорони здоров'я. От така інституція, я думаю, потрібна. Це моя пропозиція.

Друге. Нам обов'язково потрібно те, про що говорила пані Балакірева, затвердили комплексну програму, визначивши цей орган відповідальним. Бо так воно розмиється між всіма міністерствами, всі умиють руки і ніхто нічого не буде робити як комплекс.

І хочу від себе особисто сказати, що нам обов'язково потрібна комплексна програма для підтримки дітей з особливими потребами, це дійсно необхідно. Шановні колеги, хто з цим стикається, в цій залі я бачу людей, з якими ми говорили і на парламентських слуханнях щодо аутизму, це важлива проблема, яку ми не можемо ігнорувати.

Дякую вам за увагу. І ще раз підтримую вас в тому, що ми маємо об'єднатися. Є у нас профільний комітет. І слава...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 секунд, будь ласка, завершуйте.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова президента Харківської обласної фундації "Громадська альтернатива" пані Марію Ясеновську. Підготуватися Роману Деркачу.

17:33:38

ЯСЕНОВСЬКА М.Е.

Добрый всем день! Я хочу для начала коротко констатировать такой факт, что много говорилось о том, какие есть, существуют сейчас проблемы с защитой прав ребенка в Украине. Однако, если мы посмотрим на ситуацию в целом, то можно констатировать то, что у нас в стране не существует системы защиты прав ребенка.

Уже тоже отдельные примеры приводились. Смотрите, службы по делам детей являются неэффективными, неукомплектованные кадрами, редко проходят повышения квалификаций и вообще не отвечают их способ работы тем вызовам, который существует сейчас.

Уголовная милиция по детям, которая раньше существовала в рамках украинской милиции, сейчас распущена, не существует такого органа, орган, который бы ее заменял, в рамках современной полиции в Украине, тоже до сих пор не создан. И это является причиной пробуксовывания очень многих систем защиты прав и интересов ребенка, в том числе от жестокого обращения и насилия в семье.

Реализация процедуры "ювенальная юстиция", о которой много говорилось еще несколько лет назад, осталась исключительно на уровне концепции и дальше никуда не продвинулась. Эксперименты с ювенальными судьями тоже в результате никуда не привели. И, если вы знаете, то новый Закон про суды он не предусматривает никаких действий, которые бы содействовали участию... которые бы содействовали эффективному участию детей в судебных процессах и эффективной защите прав и... их прав и интересов.

Много ожиданий полагается на школу. Но школы и системы образования сами нуждаются в реформировании, при этом, очевидно, что современная школа не может обеспечивать права и интересы ребенка вместо всех остальных органов власти. Соответственно дети и их представители, они оказываются один на один со своими проблемами, они не имеют реальных механизмов защитить свои права, дети становятся жертвами насилия, милитаристической пропаганды, которая позиционируется как патриотизм, и также становятся жертвами дискриминации вместе со своими семьями. Существующее законодательство и в первую очередь Закон об охране детства рассматривают детей не как субъект права, а как объект защиты, что в принципе абсолютно не соответствует тому подходу, который рассматривается в Конвенции по правам ребенка.

И так, как я здесь представляю не только Харьковскую областную фондацию "Громадська альтернативна", но и Всеукраинскую коалицию "Права дитини в Україні", я от имени коалиции хочу обратить ваше внимание на следующие наши рекомендации, которые касаются исключительно законодательной сферы. В первую очередь, в Украине обязательно самым срочным образом необходимо гармонизацию украинского законодательства с конвенцией и учет тех рекомендаций Комитета по правам ребенка, который был дан Украине еще в 2011 году. Своевременная их имплементация в наше законодательство позволила бы избежать очень многих проблем, о которых мы сегодня говорим.

Далее. Мы считаем, что необходимо вернуться снова к вопросу введения должности Уполномоченного Верховной Рады по правам ребенка, несмотря на наличие аналогичного уполномоченного в рамках Аппарата Президента и

соответствующего отдела в офисе Уполномоченного по правам человека. Это тоже является одной из рекомендаций Комитета по правам ребенка.

Далее. Необходимо гармонизировать наше законодательство с факультативным протоколом, который защищает детей от участия в военных конфликтах. При этом наше законодательство должно не только предупреждать милитаризацию детей, их участия в военных конфликтах, но и рассматривать таких детей, которые уже участвуют в военных конфликтах в той или иной степени как жертв, а не как виноватых.

Мы настаиваем на ратификации Римского статута для того, чтобы все-таки можно было расследовать преступления против детей, которые совершаются в зоне АТО, и чтобы были наказаны виновные. И мы предлагаем все-таки рассмотреть вопрос отдельного комплексного закона, который бы описывал права ребенка и закреплял бы детальные механизмы реализации каждого права. Также мы хотим подчеркнуть, что при проведении реформ, в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд завершуйте.

ЯСЕНОВСЬКА М.Е. В частности в сфере образования, в сфере здравоохранения необходимо рассматривать влияние этих реформ на детей в целом и в частности. Также очень важно, чтобы такой анализ проводился при принятии текущих законов, в первую очередь бюджета.

И в конце хотела бы сказать, что нам необходим отдельный механизм для защиты детей от дискриминации, в частности необходимо активизировать процедуру деинституализации детей и о том, к чему это приводит, здесь уже несколько раз говорилось. И также необходимо развитие инклюзивного образования с расширением понятия инклюзивности не только на детей с инвалидностью, но и в целом на детей, которые могут иметь те или иные...

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова головного лікаря з медичної частини державної установи "Інституту ортопедії та травматології Національної академії медичних наук України" пана Романа Деркача. Підготуватися Анастасії Бондаренко.

17:38:48

ДЕРКАЧ Р.В.

Дякую. Шановна Оксана Іванівна! Шановні учасники слухань! Хочу звернути вашу увагу до великої медико-біологічної проблеми, в якій більше питань, ніж відповідей, і навіть по мірі накопичення наших знань в цій галузі питань не стає менше – це дитячий церебральний параліч.

В Україні частота ДЦП складає 2,5 випадки на тисячу дитячого населення, а в різних регіонах країни коливається до 4,5. В даний час в Україні більше 30 тисяч хворих мають потреби в тривалій реабілітації. Саме ця патологія формує великий прошарок соціально дезадаптованих дітей-інвалідів. Тому проблема профілактики, ранньої діагностики і лікування перинатальних вражень нервової системи має в Україні не тільки медичний, але і великий соціальний аспект.

Враження проявляється хронічною інвалідизацією дитини внаслідок порушення здатності пересування і зберігати вертикальну позу тіла.

ДЦП – це збірний термін. Він поєднує як розлад рухів, які можуть сполучатися з порушенням психіки, мови, епілептичними нападами. Рішення цієї задачі неможливо тільки силами родини хворого. Необхідна допомога медичних працівників, державна підтримка і сприяння благодійних організацій. Метою лікування і реабілітації ДЦП є зменшення ступеня інвалідизації, збільшення можливості самообслуговування, тобто максимальне пристосування хворого до повсякденного життя. Адже хворий з церебральним паралічем він не тільки немає, не може діяти, але він ніколи і не знав, як діяти.

Востаннє десятиліття розроблені численні методики хірургічного лікування у дітей з дитячим церебральним паралічем. Найбільш істотним у клінічній картині ДЦП є неможливість самостійного пересування. Тому поряд з елементами розумової відсталості і розвитком психо-емоціональної сфери комплексно-рухова, в тому числі рехірургічна реабілітація, стає все більш актуальною. Є два підходи. З одного боку, це активне хірургічне лікування, з іншого боку, хірургічне лікування піддається сумніву або відкидається, і тоді хворі приречені на важку інвалідизацію.

У нашій практиці ми притримуємося загальноєвропейських підходів лікування цих хворих. В залежності від об'єктивного стану та реабілітаційного потенціалу розроблені диференційні схеми хірургічного лікування та реабілітації. Але недостатні знання в сфері нейрофізіології і біомеханіки, відсутність єдиних підходів до хірургічного лікування пояснюють безліч іноді дуже важких ускладнень при некоректному використанні методів ортопедичної корекції. Тому гостро стоїть питання про створення державної міжвідомчої мультидисциплінарної програми лікування пацієнтів з ДЦП.

Основними медичними напрямками цієї програми повинні бути. Розробити єдину концепцію лікування таких хворих шляхом створення робочої групи з фахівців різних спеціальностей: акушери-гінекологи, неонатологи, педіатри, неврологи, ортопеди-травматологи, реабілітологи та психологи. Створення декількох спеціалізованих центрів для хірургічного лікування дітей з ДЦП, які повинні тільки в цих центрах повинні виконувати хірургічне лікування таких дітей, які повинні центри бути забезпечені всім необхідним для діагностики та лікування таких пацієнтів. Центр повинен надавати допомогу від перших днів лікарями різних спеціальностей, згідно клінічних рекомендацій, які включали єдиний системний підхід для лікування даної складної патології. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую і вам.

Запрошую до слова експерта британського проекту "Радник" пані Анастасію Бондаренко. Підготуватися Олегу Шелашському.

17:42:51

БОНДАРЕНКО А.В.

Добрый день всем! Три раза, честно говоря, переписывала то, что хотелось бы сказать, очень мало времени. Здесь очень было много важного сказано. Я

сейчас постараюсь быстренько обобщить по поводу детей внутренне перемещенных лиц.

У нас есть очень большие проблемы, прежде всего, с этой категорией в том, что когда принимаются и рассматриваются какие-то нормативные акты, про них забывают, про этих детей. У нас есть проблемы в части пересечения границы между зоной АТО и неподконтрольной Украине территорией. Почему-то, когда принимаются какие-то порядки, прежде всего думается о том, как будет удобно работать органам, а не так, как будет удобно гражданам. Меньше всего в этих случаях принимают во внимание учет... принимают во внимание детей, которые, например, передвигаются через такие КПП без сопровождения законных опекунов. У нас сейчас есть очень много случаев, когда дети с неподконтрольной территории не имеют возможности даже выехать, не имеют возможности оформить надлежащим образом паспорт гражданина Украины. Тут многократно говорилось о том, что дети – наше будущее, вот мы теряем это будущее, в том числе, и на неподконтрольных территориях. Каждый день каждый ребенок, который не может по каким-либо причинам покинуть территорию АТО, мы теряем этого ребенка.

Мы теряем его, когда он приезжает наконец-то, добравшись до неподконтрольной территории, и не может получить статус внутренне перемещенного лица, мы теряем этого ребенка, когда этот ребенок не может нормально оформить себе выплату. Например, дети, которые приезжают в профтехучилище, дети, которые приезжают на обучение, не имея законных опекунов, либо их родители поддерживают ЛНР-ДНР, они не имеют возможности нормально оформить себе документы, не имеют возможности оформить материальную поддержку. И эти дети, к сожалению, возвращаются на неподконтрольную территорию, просто потому, что государство не выполняет ничего из тех обязательств, которые у нас так красиво записаны в законодательстве для того, чтобы этих детей, скажем так, привлечь на сторону Украины.

У нас на данный момент – вот я недавно прочитала, - был проект закона, новый проект Закона про тимчасово окуповані території. Одним из авторов, кстати, является пани Оксана. Так вот, если мы будем, если примется этот закон, у нас, к сожалению, ни родители тех детей, которые остаются на неподконтрольных территориях, ни сами дети не будут иметь возможности быть полноценными гражданами Украины, у которых соблюдаются все их права, которые могут надлежащим образом выполнять свои обязанности, начиная с выезда оттуда, заканчивая нормальной, полноценной жизнью на неподконтрольной территории.

Поэтому у меня огромная просьба ко всем представителям органов государственной власти: когда вы рассматриваете какие-то законопроекты, пожалуйста, думайте, прежде всего, о тех детях, которые на данный момент находятся на неподконтрольных территориях. Спасибо. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова директора Міжнародного центру розвитку і лідерства пана Олега Шелашського. А тим часом просто коротко відповім, оскільки я була згадана як співавтор законопроекту.

Тут багато вже звучало, я не можу це коментувати як модератор цього заходу, але багато звучало маніпуляцій. І я думаю, що ви самі це розумієте, ви це відчуваєте. Я думаю, що ми всі повинні розуміти, що, перебуваючи у стані війни, ми повинні шукати баланс між інтересами держави і правами людини. Це дуже складний процес, і, на жаль, немає міжнародних стандартів як окупації, так і деокупації. І це наше з вами завдання, воно є унікальне. І ніхто, крім нас, відповідь на це запитання не знайде.

Тому я дуже відкрита до будь-яких дискусії подалі, але просто не треба так, ну, безпечно спекулювати, тільки беручи на прапор окреме питання. Дякую.

Прошу вас.

17:47:15

ШЕЛАШСЬКИЙ О.Ю.

Дякую. Шановні учасники громадських слухань, сьогодні вже було досить багато сказано про ситуацію з захистом прав дітей в Україні. І також хочеться дуже багато сказати, але часу на все не вистачає. І я як представник також альянсу "Україна без сиріт" хочу торкнутися і акцентувати нашу увагу на основні, найбільш болючі питання сирітства в Україні.

І як також звучало сьогодні, курс на реформування інтернатної системи наша держава проголосила ще 10 років тому.

Законодавством було визначено, що держава забезпечує пріоритет сімейного виховання дитини. Тоді чому за ці роки кількість дітей в інтернатах, а сьогодні це більше, ніж 100 тисяч, майже не зменшилась? Чи не повинно порушення права цих дітей на сім'ю бути одним з найбільш болючих питань сьогодення?

Так, зроблено було багато. Були подані законопроекти, впроваджені програми, положення, проведено безліч піар-інформаційних кампаній, але що ми маємо зараз? Чому досі на загальнодержавному рівні існування інтернатів не вважається реальною проблемою, яку потрібно негайно вирішувати?

Під час процесів євроінтеграції і декомунізації ми тим більше повинні дивитися на інтернати, як на жахливу радянську спадщину, від якої потрібно відмовитися раз і назавжди. Ми багато говоримо про реформи, підходи, інновації, але чи бачимо ми за цим всім реальну дитину? І чи задовольняємо її найбільші потреби? Чи достатньо захищаємо її право на сім'ю, про яке говоримо, цитуючи Сімейний кодекс і конвенції? Чому сьогодні 97 тисяч вихованців інтернатних закладів, які не мають статусу дитини-сироти, маючи батьків, не живуть з ними? Бо незалежно від статусу, якщо дитина виховується поза сім'єю, перебуваючи в інтернаті, то вона фактично є сиротою. Навіть якщо батьки її влаштували туди і навіть якщо батьки мають бажання підтримувати контакти, виховання в інтернаті з часом розриває ці сімейні зв'язки, і дитина залишається такою сиротою.

Чи так має виглядати результат ефективної реформи? Мабуть, ні. І тому сьогодні дуже вирішальний момент і всім нам потрібно усвідомлювати нашу відповідальність. Дуже не хотілось би, щоб через 10 років ми знову побачили таку ж ситуацію, коли зроблено багато чого, а ситуація істотно не змінилася для самих дітей.

І сьогодні держава ще намагається втримати монополію у вирішенні проблем сирітства. Але без активної участі громадського сектору ці процеси не будуть мати сталих позитивних наслідків. Разом ми можемо вирішити проблему інтернатного виховання дітей. Для цього головні зусилля потрібні бути спрямовані на розвиток послуг у громадах з підтримки та зміцнення сімей. Тому сьогодні, усвідомлюючи існуючий стан речей, ми повинні досягти реальних змін. І, по-перше, нам потрібна нова система послуг з новою філософією, в центрі якої буде безпека і благополуччя дитини, для того, щоб ці сім'ї, які є кризовими, ці сім'ї, в яких є діти з особливими потребами, вчасно отримували допомогу, щоб діти не опинились в інтернатних закладах.

Також друге. Потрібно забезпечити якість соціальних послуг шляхом створення конкурентоспроможного ринку та дієвого механізму соціальних замовлень.

По-третє, дуже важливо забезпечити високий рівень компетентності фахівців, які працюють з дитиною та сім'єю, бо саме вони впливають на її долю. І зараз, коли продовжуються бойові дії на сході, і триває економічна криза, рівень життя населення погіршується, багато нових сімей опиняється в складних життєвих обставинах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд, будь ласка, завершуйте.

ШЕЛАШСЬКИЙ О.Ю. Багато нових дітей можуть потрапити до інтернатних закладів.

Тому існуюча ситуація є загрозою до майбутнього всіх дітей України.

Дуже важливо, щоб сьогодні ми з вами змогли скористатися цим шансом, досягти реальних змін для наших дітей, щоб Україна дійсно стала країною без сиріт.

Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова... Пані Іри немає, я так розумію.

Запрошую до слова головного позаштатного спеціаліста Міністерства охорони здоров'я України зі спеціальністю "Дитяча психіатрія" пана Ігоря Марценковського. І, на жаль, ми змушені будемо завершувати наш час. Я знаю.

Прошу. Пан Ігор Марценковський, немає.

Добре. Тоді наступним у нас є генеральний директор Міжнародної благодійної організації "Благодійний фонд "СОС Дитячі містечка" пан Андрій Чупріков. Прошу.

Я можу запропонувати ще такий варіант. Там залишилося, якщо... Я знаю, що ще громадськість, я знаю, що там ще є список з більше, ніж десяти людей, які є присутні в залі і хотіли би виступити. Я можу тільки запропонувати зараз, якщо ви погодитеся. Але це означає, що вам, нам потрібно всім дотримуватися регламенту. Якщо ви вклатетеся там в 2 хвилини кожен, то тоді я готова буду з вами тут залишатися, поки не виступлять всі бажані. Домовилися?

Значить, дві хвилини. Ви спробуєте вклатися?

17:53:23

ЧУПРІКОВ А.П.

Спробуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ЧУПРІКОВ А.П. Уважаемые дамы и господа, уважаемые депутаты, уважаемая Оксана Ивановна! Я представляю международную благотворительную организацию, которая работает на территории Луганской области. Мы работаем, причем как на контроль на территории подконтрольной, так и на территории неподконтрольной. Это единственная международная организация, которая оказывает помощь детям, комплексную поддержку на всей территории Луганской области, в том числе на территории "серой зоны".

Какая ситуация с детьми на сегодня в Луганской области? Сегодня численность детей, не смотря на конфликт, не уменьшилась: 334 тысячи детей проживают на всей территории, причем две трети из них живут на неподконтрольной территории. Детей-сирот, например, на подконтрольной территории тысячу 400, на той территории, за поребриком в два раза больше – 3 тысячи. И это наши украинские дети, наши граждане.

Военный конфликт сегодня вызвал появление новой категории детей – внутренне перемещенных. Численность таких детей на подконтрольной территории составляет более 20 тысяч. И в риске потери родительской опеки находится ровно треть детей. Таким образом, количество детей в кризисных семьях возрастает, а это значит, завтра эти дети могут стать воспитанниками интернатов, могут стать детьми улицы, могут быть вовлечены в преступную деятельность, в том числе и в террористическую. Но самая большая проблема – это "серая зона", где отсутствуют социальные службы, работающие в достаточном количестве, укомплектованность центров служб по делам детей. И я предлагаю вам поехать в серую зону посмотреть на этих детей, в их глаза, они не боятся смерти, они боятся потерять своих мам и пап. Поэтому давайте мы сегодня, мы благотворительные, общественные организации готовы работать, мы уже работаем. Ну, давайте мы...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Десять секунд.

ЧУПРІКОВ А.П. ...разработаем с вами работающую систему социального заказа государственного, частного партнерства и вместе будем решать проблему наших с вами детей на территории Востока Украины.

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову благодійного фонду "Допомога онкохворим дітям" пані Валентину Маркевич.

Підготуватися Галині Постолюк.

17:56:10

МАРКЕВИЧ В.В.

Я скажу коротко. Те, що робиться зараз в Міністерстві охорони здоров'я, це саботаж самий, який є взагалі в Україні. Саботується робота Міністерства охорони здоров'я на протязі двох років. Держзакупівлі взагалі завалені повністю, повністю завалені, нікого не слухайте. В "ОХМАТДИТ" поступило 59 упаковок фосфомецину в саше, коли повинні бути, поступити антибіотик, який потрібен дітям онкохворим, в шприцах, в ін'єкціях. Ці саше – це для орального застосування, який застосується тільки у дорослих. Зараз не знають куди ці саше діти, які закупив Crown Agents.

Я хочу наголосити на тому, що сьогодні у нас залишилось 14 санаторіїв в Україні, 14, з них 10 санаторіїв. 10 санаторіїв зараз передають в міські бюджети. Щоб ви розуміли це туберкульоз, це ДЦП, це санаторії, які гастроентерологія, це, взагалі, це бедлам, який сьогодні в країні є.

Ми говоримо про захист дітей яких ми захищаємо. Ми сьогодні паліативну медицину займаємося, розвиваємо паліативної медицини. Ми забули про те, що онкохворі діти інфікуються кожен день у нас гепатитом С, В, із за того, що у нас неякісна кров і ПЦР ми не проводимо, і не робим ПЦР в відділеннях. Це, взагалі, все, що відбувається зараз, я хочу наголосити, що, пане Миколо, дякуючи ще вам, що це ви звернули увагу на те, що з проблемами слуху діти, які повинні були, слуху, які взагалі не чують, в цьому році 2 мільйона виділили на один кохлеарний апарат! Якщо б ви не втрутились, взагалі б у нас діти, 224 дитини, в списку знаходяться, яких не чують!

Ми сьогодні займаємося балаканиною! Ви сьогодні всі так гарно повиступали, нікому слова не дали тут! В Міністерство охорони здоров'я Супрун прийшла 1 серпня. Що зроблено?! Один контракт з ООН тільки заключили міжнародний! Що ми робимо?! За 2016 рік завалені всі закупівлі! Що ви хочете, щоб діти наші померли?! Так я вам скажу, коли вони помруть, вони мруть кожен день! Паліативна медицина...

(Оплески)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Дякую.

Запрошую до слова директора Представництва міжнародної благодійної організації "Надія і житло для дітей" пані Галину Постолук. Підготуватися Олександрю Стефановичу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу голову Всеукраїнської дитячої громадської організації "Дитячий альпійський рух" пана Олександра Стефановича.

17:59:01

СТЕФАНОВИЧ О.В.

Добрий день! Я займаюся дитячою громадською організацією вже 18 років. Напрямок моєї діяльності – гори, діти, альпінізм, отаке. І я думав, що я готую юних альпіністів, там во славу спорту нашого, щоб вони там ставали майстрами спорту, їздили по світу. Да, мій малий об'їздив весь світ по сноуборду, по альпінізму.

Але, коли почалась війна і коли ми узнали, що наші діти, їх збивають над луганським аеропортом, в інших і інших місцях, то я трохи по-інакшому почав думати, а що ж я роблю? Я тепер не кажу, що ми займаємося альпінізмом. Ми просто виховуємо нормальних громадян нормальної України. І тут всі кажуть, грошей не хватає на таблетки, не хватає на те, на те, на те, інваліди, кожний інтернат, тут куча проблем. Якщо і далі так будемо іти, то вся Україна буде працювати на дітей-сиріт, на депутатів, на політичні партії.

Я не прошу тут грошей. В державі повинна бути нормальне громадське суспільство. І Президент видав такий указ 68/216 про розбудову громадського суспільства. Так одною із складових цього громадянського суспільства є дитячі громадські організації. Хто пам'ятає, були піонери, комсомол. З того комсомолу вийшли тут Матвієнки, Тігіпки, Турчинови, всі... Зараз вони... От, Юра Мірошниченко, Юра Павленко – всі вийшли з молодіжних організацій, а тепер вони їм не треба. Так молодіжних організацій вони трохи не чіпають, побоюються колег. Так винесли сюди законопроект 3621, просто ліквідувати дитячі громадські організації.

Люди добрі, якщо ви хочете, щоб Москва сюди прийшла без танків, без літаків, просто прийшла, провела референдум, і всі проголосували за те, що ми вже Росія. В одній із самих проукраїнських областей Тернопільській 20 тисяч не хочуть іти служити в армію. Це не тому, що грошей немає, це тому, що немає громадянського патріотичного виховання. Зараз вже почали говорити про патріотичне виховання, вишиванки поодягали. Поодягали вишиванки на уловників, які ще вчора били арматурою міліцію, а вже сьогодні вони говорять про патріотичний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд, завершуйте.

СТЕФАНОВИЧ О.В. Тому так, не пізніше чим... програма підтримки дитячого громадського руху. І оці 1600 дитячих організацій, про які говорила "Школа безпеки", вони мають жити, тому що це безпека Україна. Захистити Україну танки і забори Яценюка не захистять, тільки захистити можуть патріотично виховані діти. Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова Голову постійної комісії Вінницької обласної Ради з питань місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою, євроінтеграції, міжнародного і регіонального співробітництва, голову благодійного фонду "Допомога онкохворим дітям" пані Ларису Білозір. Підготуватися Ірині Скрипник.

18:01:51

БІЛОЗІР Л.М.

Шановне товариство, я рада мати сьогодні таку нагоду повернути вас до глобальної проблеми, а саме зараження онкохворих дітей гепатитами. Також на те, що діти з орфанними захворюваннями покинуті напризволяще.

Я хочу сказати, що дуже такого, знаєте, вражаючих і загрозливих масштабів набула ситуація, МОЗ визнало, що 80 відсотків онкохворих дітей

заражені гепатитами. Ми говоримо про права дітей. Про які можна права говорити, коли хворих дітей в лікарнях заражають кров'ю. Це питання національної безпеки. Мало того, я вам хочу сказати, що по нашій українській землі ходить 4 мільйона людей заражених гепатитами. Дітей умудряються і людей заражати навіть інструментами, 30 відсотків цих дітей не мали переливання крові, дезінфекційними засобами лікарні забезпечені на 10 відсотків. Про що ми тут можемо говорити, про який дітей, коли діти приречені на смерть. Те, що вони з гепатитами – це смерть. Тому що трансплантація кісного мозку неможлива, лікування неможливо і ми їх прирікаємо просто на смерть. Тобто мало того, що їх Бог, ну, що вони хворі та ми ще маємо, ітак їх Бог покарав, та ми ще їх і держава карає, заражає такими важкими хворобами.

І я вам хочу сказати, що стільки відписок, я займаюсь цим питанням вже другий рік, стільки відписок скільки отримали ми просто це вражає.

І сама головна відповідь, що ці питання не досліджені в усьому світі, шановні мої, досліджені. Я вас прошу і хочу звернутися до МОЗ, у Вінниці ця ситуація вражаюча, ніхто не поніс покарання. Заразили біля 35 дітей, біля 150 атовців і так в кожній області, просто про це ніхто не говорить, це все замовчують.

Я хочу звернути вашу увагу у ваших областях, у ваших регіонах на цю ситуацію, є обладнання, все є, достатньо хоча б по 6 мільйонів на область виділити для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд, будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М. ...системами, це питання національної безпеки, держава знаходиться у війні, схаменімося, що ми робимо? Ми прирікаємо наших дітей на смерть. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за ваш виступ.

Запрошую до слова доцента кафедри ортодонтії Національного медичного інституту імені Богомольця, члена координаційної ради Асоціації стоматологів України пані Ірину Скрипник. Підготуватися Олені Пащенко.

18:04:28

СКРИПНИК І.Л.

Вельмишановний голову, поважні члени президії, шановні присутні, після всього того, що зараз говориться в залі, дуже складно говорити просто про збереження здоров'я. Але, ми всі сподіваємось на те, що війна скоро скінчиться, а здоров'я ми втратимо вкінці. Тому я буду говорити сьогодні про поширеність карієсу, карієсу серед дітей України. І ця цифра на сьогоднішній день знаходиться на критичному рівні або майже наближається до критичного. 90 дітей із 100 мають карієс постійних зубів і це жахливо. Яскравим прикладом є те, що коли були переглянуті бійці, які призвані до лав АТО захищати нашу країну, 98 відсотків з них мали карієс і його наслідки. А ми всі з вами знаємо, або ми, або наші близькі родичі чи друзі, колись доторкались до тієї проблеми, коли болить зуб – жити не хочеться, хочеться зробити щось, щоб воно не заважало

тому життю. Тому, я думаю, не говорити сьогодні і про цей стан нам так само з вами грішно.

Чому такий стан став на сьогоднішній день в Україні, бо профілактика була похована за 25 років, вона була похованою. Я не буду зупинятися на всіх проблемах, які були, але сказати тільки одне, що первинна профілактика не пропагандується серед нашого населення. Закриті куточки гігієни в дитячих садках, відсутня... закриті стоматологічні кабінети зараз в наших школах. У нас низька звертаємість у наших громадян за допомогою до лікаря стоматолога із-за низького рівня життя, а стоматологія є дуже матеріалозатратною і тому дуже коштовною...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте.

СКРИПНИК І.Л. Тому я пропоную підняти питання на рівні держави, бо нам, дійсно зараз потрібна державна підтримка для відновлення програми профілактика, яка була втрачена в нашій... або завершена в нашій країні ще в 2007 році. І в наших з вами силах зараз прикласти зусиль для того, щоб дати життя цій програмі. Повірте, діти нам будуть вдячні, бо це наше майбутнє, майбутнє нашої країни. Збережемо дітям посмішку, подаруємо здоров'я нації. Я дякую вам за увагу! *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до слова заступника голови комітету з питань дитячого руху громадської ради при Міністерстві молоді та спорту України, координатора Всеукраїнської дитячої спілки "Екологічна варта", наукового співробітника Інституту проблем виховання Національної академії юридичних наук пані Олену Пашенко. Підготуватись Юлії Баретеневій.

18:07:38

ПАЩЕНКО О.В.

Доброго дня, шановні депутати! Шановні колеги! Коротко, чому ми вважаємо нашу діяльність потрібною. Ми вважаємо, що дитячий рух є невід'ємною складовою у розбудові українсько-громадянського суспільства, відображає активну позицію підростаючого покоління у житті держави через діяльність різноманітних державних дитячих об'єднань.

Ми пам'ятаємо про те, що є такі права дитини, як право на висловлення своєї думки, на свободу думки, на свободу переконань та віросповідань, на свободу зібрань, на доступ до інформації. І це дитина може отримати саме в діяльності дитячої громадської організації. Звичайно, за підтримки і в партнерстві, і з дорослим лідером відбувається формування позитивної соціальної особистості, досвіду громадянської поведінки дітей, шляхом залучення їх до абсолютно реальної участі у суспільно-корисних справах, формування активної життєвої позиції, формування свідомості.

Є низка проблем, які потребують вирішення для подальшого розвитку та підтримки дитячих організацій і дитячого руху. По великому рахунку, їх вирішення залежить від позиції людей, які присутні у цій залі, народних

депутатів України. Окреслю декілька. Це відсутність незалежної державної підтримки діяльності дитячих об'єднань, це використання, на жаль, дитячих об'єднань установами, політичними партіями, громадськими діячами тощо у власних інтересах. Це – проблема підготовки кадрів.

Ми багато подавали пропозицій. Я зараз озвучу тільки одну. Ми дуже просимо народних депутатів розглянути можливість розроблення державної соціальної програми "Україна – дітям" з метою створення необхідних і достатніх умов для життя ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте.

ПАЩЕНКО О.В. ...юних громадян України.
Дякую за увагу. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дякую вам дякую за те, що ви вкладаєтеся в такий щільний регламент.

Запрошую до слова представника проекту "Війна не забере твою мрію" пані Юлія Беретеневу. Правильно? Баретенева. Значить, мені неправильно написали. Перепрошую дуже.

Підготуватися пані Олені Пурік.

18:10:13

БАРЕТЕНЕВА Ю.

Доброго дня, шановні колеги! Так як я не маю достатньо часу, щоб презентувати той проект, який ми робимо, це .. Я просто скажу назву, його ... наш проект називається "арт-проект "Війна не забере твою мрію". І ми займаємося реабілітацією дітей та молоді сімей, що постраждали внаслідок військових дій на сході України і використовуємо такий дієвий інструмент, як арт-терапія.

Тому замість того, щоб презентувати проект, я хочу звернути вашу увагу на екран і подивитися відеоряд промо-ролика нашого проекту. Увага на екран.

(Перегляд відеозапису)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Я запрошую тепер до виступу старшого радника з програмної діяльності Міжнародного благодійного фонду "Українська фундація громадського здоров'я", кандидата медичних наук пані Олену Пурік. І підготуватися Тетяні Макаровій.

Немає. Тоді запрошую до слова пані Тетяну Макарову. І підготуватися до останнього виступу пані Аліні-Флорі Тірновенко.

18:13:16

МАКАРОВА Т.В.

Я занимаюсь 16 лет сиротской темой. За 16 лет в моем доме прожило очень много сирот. И почему у нас проблема по сиротам?

Чиновники идут в одном направлении, а сироты – в другом. И они никогда друг с другом не соприкасаются. Сиротство стало... это выгодный бизнес.

Детей-сирот отправляют в психинтернаты, дома престарелых и там их держат в рабстве и убивают.

В 2010 году я раскрыла убийство в новосавицком интернате. Когда я зашла в эти психинтернаты, я увидела там массу молодежи. Это крик и боль души. Им вырывают заживо зубы, они все заколоты психотропными уколами. Впервые в истории Украины мне удалось создать правительственную комиссию, и правительственная комиссия при Януковиче сказали, что не должен выйти ни один человек оттуда. Я, как говорится, пошла ва-банк, я взяла их всех к себе домой. Я высвободила 30 человек. И, знаете, я могу сейчас сказать открыто, что бы мы не говорили, у нас сиротство будет до тех пор, пока мы не начнем садить чиновников, потому что в Одесской области сейчас... *(Оплески)* ...мы открыли уголовные дела, 150 уголовных дел. Я просмотрела по детям-сиротам, у которых забрано жилье, и они все лежат на кладбище. Я считаю, что, говорю, украинский народ, мы не имеем права ходить по земле, дышать, когда рядом убивают и убивает кто? Врачи. Забирает жилье кто у сирот? Вот у меня живут сироты. У них забрано жилье почему? Забрали сами директора интернатов. Ни прокуратура, ни следственные органы – никто не защищает сирот. У нас много правозащитных организаций, но почему-то тоже все проходят мимо. Посмотрите обязательно все документальный фильм "Забытые дети Украины". Вы знаете, дети у меня живут сироты, что у них живьем вырывали зубы кусачками. Девочки все изнасилованы, ребята все изнасилованы с восьми лет. Да что же это такое происходит в стране? Я показала во все передачах, "Особиста справа"...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте, будь ласка.

МАКАРОВА Т.В. Я доскажу. У меня просто крик и боль души. Я разговаривала лично с 60 депутатами Верховной Рады, я разговаривала с Павленко, я разговаривала с Геращенко, они сами, и много-много с министерств даже, вот здесь выступала Королевская, Королевская рассказывала о все убийствах, у меня есть документы, факты. Сегодня прокуратура возбудила уголовные дела за 15 лет и мы обращаемся ко всем депутатам, ко все чиновникам, попросите, пожалуйста, Авакова и Генерального прокурора Луценка, чтобы нам дали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 10 секунд, завершуйте, будь ласка.

МАКАРОВА Т.В. ...юридических всех этих проваджень и этих всех преступлений.

Вы знаете, коли я заканчиваю, давайте я вам скажу, дайте мне минуту, я вам передам крик и боль души от всех сирот. Я вот написала такие стихи: "Плач ребенка раздается,...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 30 секунд, але я вас дуже прошу завершити, я вас дуже прошу. Будь ласка, 30 секунд.

МАКАРОВА Т.В. Меня попросили.

"Плач ребенка раздаётся, боль и крик сжимает мою грудь и никак не удаётся побороть мне эту суть. Обращаюсь к людям – помогите, бедных деток накормите. Но кругом равнодушно стена, я мечусь в этом мире одна. Жалко деток в подвалах и люках, на земле они в адских муках. Почему же, за что их страдания? Нет нам, людям, за то оправдания. В детдомах они в тисках зажаты и живут там, как безропотные солдаты, шаг вправо – удар, шаг влево – удар, в голове у них просто кошмар. И мечутся, плачут и стонут они, настали для них ужасные дни. И выхода нету, и нету просвета, нет дома, жизнь канула в лето. Наркоманы и бомжи растут. Ну куда же, куда ихни души уйдут? Что мы смотрим, чего же мы ждем? Безразличие, мы с ним и умрем. Оглянитесь же, люди, посмотрите вокруг! Ну, создайте же детям вы милый уют. Обогрейте, не отвергайте взгляда своего. Ведь это очень просто, совсем не тяжело не замыкаться только на доме своем, подумать о горе чужом. Иначе же просто беда: наступит Гражданская война. Они подрастут со злобой людской, пойдут на вас же войной. Отнимут имущество ваше, убьют всех детей. Откройте сердца свои для них поскорей. Общество гибнет, преступления растут, они стали нормой, и все люди лгут. Не видят и знать не хотят, сколько гибнет мальчишек и юных девчат. Но что же мне делать, как детям помочь? Одна я не в силах, не превозмочь. Опомнитесь, люди, откройте глаза. В погибели наша свободная страна. Напрасно мы, люди, живем на земле, если столько деток в беде. Голодны, несчастны, без крова они. Но разве мы люди? Мы просто скоты".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую до слова, до останнього виступу заступника голови Громадської спілки "Альянс за захист прав дітей" пані Аліну-Флору Тірновенко. І підготуватися до заключного виступу голові комітету, будь ласка.

18:19:06

ТІРНОВЕНКО А.Г.

Благодарю за приглашение, за возможность участвовать в этих парламентских слушаньях. Не хочу говорить много, хочу перейти сразу к рекомендациям.

Вчера у нас... Скажу, правда, коротко об альянсе, Альянсе захисту прав дітей. Складається з 26 громадських об'єднань, що працюють у сфері дитинства. Щорічно спілка проводить Всеукраїнський форум щодо захисту прав дітей, системно проводить круглі столі з різних питань щодо захисту прав дітей, тісно взаємодіє з органами виконавчої влади.

Мы, действительно, проводим работу в нескольких направлениях, это и защита прав детей-сирот, защита многодетных семей, дети временно перемещенных лиц и оказание медицинских услуг. Поэтому, знаете, то, что сегодня здесь я сидела и слушала, для меня... особенно прошу прощения, выступления представителей министерств. У меня один вопрос: скажите, когда вы последний раз соприкасались с вашей целевой группой, ради которой вы работаете? Мы почти каждый день имеем точечные жалобы от детей-сирот, которым просто негде ночевать, которые выходят с интернатов и которые просто не имеют этого жилья. И почему-то сегодня эта тема вообще не поднималась.

Вчера мы проводили, мы – это Альянс и к нас присоединились многие представители с разных регионов Украины, проводили Всеукраинский круглый стол в УНИАНе по защите прав детей на жилье. У меня в руках резолюция с печатями многих общественных организацией. И это движение оно набирает обороты. Я хочу зачитать резолюцию.

"Рассмотрев на заседании круглого стола вопрос о защите прав детей-сирот, детей, лишенных родительской опеки, лиц из их числа на жилье, а также на основании статьи 33 "Забезпечення дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа", Закону Украины...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу 30 секунд.

ТІРНОВЕНКО А.Г. ...соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, заслухав присутствующих, участники круглого стола вынесли следующие рекомендации. Рекомендовать создание украинской Государственной национальной программы по обеспечению детей-сирот, детей, лишенных родительской опеки, лиц из их числа жильем. И рекомендовать создать на основании этого рабочую группу по разработке данной программы.

Мы все понимаем. Мы понимаем, что идет война. Мы понимаем, что нету денег. Но, кто-то в зале из здесь присутствующих может дать ответ сироте которая...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу ще 30 секунд. Завершуйте, будь ласка.

ТІРНОВЕНКО А.Г. На сегодняшний день ночевать. Где его гарантии? И есть дополнительная рекомендация. Хочу обратиться к Николаю Николаевичу Кулебе с просьбой создать в регионах действующие представительства офиса уполномоченного Президента по защите прав ребенка.

Спасибо большое. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до заключних виступів.

Є заступник міністра, так? Ви будете з місця. Прошу включити тоді з місця мікрофон в ложі уряду для голови комітету.

Будь ласка, мікрофон в ложі уряду.

18:22:34

ПАЛАТНИЙ А.Л.

Дякую, Оксана Іванівна. Дякую, шановні присутні. Ви знаєте дуже здорово, що ми з вами випустили сьогодні пар. Ті проблеми, які сьогодні постали, вони є, були.

І наше сьогодні завдання, щоб вони не були подалі.

Сьогодні, ви знаєте, ми засвідчили, що Україна має дуже великий потенціал в напрямку, в цьому напрямку, в якому ми сьогодні зібралися. Ми знаємо одне. Що чомусь у нас є міністерство одне, друге. Чому у нас нема міністерство, окремий орган, який буде піклуватися і займатися тільки дітьми.

Якщо ми його сьогодні не зробимо, всі ці слухання, всі ці пропозиції, вони підуть в нікуди. Є Міністерство з інформаційної політики. Чому ми не можемо створити міністерство, яке буде займатися тільки нашими дітьми, тільки нашим майбутнім?

Ви знаєте, я дуже вам вдячний. Я вірю, що у нас і знаю, що у нас є багато фахівців і багато небайдужих людей, які нам, нашому комітету допоможуть розв'язати цю проблему. Рекомендації цих парламентських слухань, я впевнений, що допоможуть нам почати розбудову координаційного органу. І я впевнений, що це повинно бути міністерство, профільне міністерство. Не комісія, не департамент, а профільне міністерство. Наші діти заслуговують на ціле міністерство.

Друзі, я хочу сказати, що всі рекомендації, які ми не встигли сьогодні озвучити, хоча я хочу подякувати Оксані Іванівні за ті зміни до регламенту, які вона зробила. І завдяки цьому ці парламентські слухання були, кожна людина, кожний присутній, котрий буде записаний, всі виступили, всі сказали свої думки.

Ми ще, ще до 21 жовтня ми будемо приймати в письмовому виді пропозиції. І я впевнений, що ми зробимо такий гарний документ, який потім Верховна Рада, я все ж таки вірю, що вона спроможеться, депутати прийдуть на свої робочі місця і ми їх проголосуємо, і створимо документ, і розпочнемо, я ще раз хочу повторитись, створення єдиного координаційного органу, органу, котрий буде відповідати не просто за дітей, він буде відповідати за наше майбутнє, за майбутнє нашої держави. Дякую всім за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я попрошу ще одну хвилину, я знаю, що ми вже всі тут сидимо довше того часу, який встановлений. Але я хочу, користуючись цієї нагодою і вашою присутністю, ще раз вибачитися за те, що практика парламентських слухань, яка сьогодні є в українському парламенті, на жаль, вже зовсім не відповідає тим очікуванням, які мають люди, які сюди приходять.

Той регламент парламентських слухань був сформований, напевно, ще за Царя Панька і він фактично був побудований за принципом, що кожен має прийти і висповідатися тут з папірця те, що йому написали. Зараз, оскільки я веду парламентські слухання вже впродовж двох років, я вважаю, що один з кращих майданчиків, де можна задурно навчитися дуже багатьом речам, тому що ті речі, які звучать з трибуни парламентських слухань, це в книжках не прочитаєш, це треба добре збирати інформацію, їхати, ходити для того, щоб цього навчитися. На жаль, цього не розуміють дуже часто парламентарі, а передовсім, на жаль, цього не розуміють представники органів виконавчої влади. Ви бачите, що тут майже ніколи не буває представників виконавчої влади, а ці слухання передусім є для них. І я буду пропонувати, щоб в майбутньому наступних парламентських слухань, щоб, по-перше, представники органів виконавчої влади, міністри чи їх заступники, щоб вони були останніми, хто виступають в цьому залі для того, щоб вони могли дати відповідь на все те, що прозвучало в залі, щоб депутати мали менший регламент, 3 хвилини для депутата достатньо, він депутат і, повірте мені, достатньо тренований, вони знають, що таке 3 хвилин на цій парламентській трибуні. Ну, і зрештою час має все-таки бути, переважна частина має бути

віддана представникам громадськості. Я дуже сподіваюся, що голови комітетів мене у цьому підтримають, бо це великою мірою залежить саме від них.

Ще раз дуже дякую всім тим, хто мали терпіння бути до кінця, і дякую за ту науку, яку ми тут від вас отримуємо. Спасибі. *(Оплески)*